

# برنامه ملی محرومیت زدایی

تبیین ابعادی از برنامه ملی محرومیت زدایی

(در مقایسه با ایده‌های محرومیت زدایی سازمان برنامه و بودجه و

مجلس شورای اسلامی)

## محورهای جلسه:

۱. سرفصل اول: محرومیت زدایی یک پدیده تک بعدی است یا یک پدیده چند بعدی؟
۲. سرفصل دوم: مفهوم پایه محرومیت زدایی اقتصادی بر چه پایه‌ای از دیدگاه الگوی پیشرفت، استوار است؟
۳. برای افزایش نقش مردم در تولید و توزیع برای محرومیت زدایی چگونه باید رفتار کرد؟

شورای راهبردی

الگوی پیشرفت اسلامی

۲۱ خرداد ماه ۱۴۰۱



# بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

وَكَايِنٌ مِّنْ نَّبِيٍّ قَاتَلَ مَعَهُ رِيِّوْنَ كَثِيْرٌ فَمَا وَهَنُوا لِمَا أَصَابَهُمْ فِي سَبِيْلِ اللَّهِ وَمَا ضَعُفُوا وَمَا اسْتَكَانُوا وَاللَّهُ يُحِبُّ الصَّابِرِيْنَ

سوره مبارکه آل عمران، آیه ۱۴۶

چه بسیار رخ داده که پیغمبری جمعیت بسیار (از پیروانش) همراه او جنگیدند و با این حال، اهل ایمان با سختی‌هایی که در راه خدا به آنها رسید هرگز بیمناک و زبون نشدند و سر زیر بار دشمن فرو نیاوردند و (صبر و ثبات پیش گرفتند، که) خدا صابران را دوست می‌دارد.



### شناسنامه

متن پیش رو (ویرایش اول) صد و پنجاه و دومین مکتوب از نوع ششم محصولات مرتبط با نقشه الگوی پیشرفت اسلامی (پیاده فوری) است. محتوای این محصول، متن پیاده شده گفتگوی حجت الاسلام والمسلمین علی کشوری (دبیر شورای راهبردی الگوی پیشرفت اسلامی) در نشست تخصصی «برنامه ملی محرومیت زدایی» ایراد شده است. این نشست در تاریخ ۲۱ خرداد ۱۴۰۱ در شهر کرج برگزار شده است. پیشنهاد می شود این جزوه در قطع رحلی به انتشار برسد.





## فهرست:

- مقدمه: تبیین اجمالی ابعاد برنامه ملی محرومیت‌زدایی ..... ۳
۱. سرفصل اول: محرومیت‌زدایی یک پدیده تک بعدی است یا یک پدیده چند بعدی؟ ..... ۹
- ۱/۱. توجه به محرومیت‌های عاطفی و تربیتی (تنظیم صحیح روابط انسانی) منجر به کاهش هزینه‌های اقتصادی به افراد و کشور ..... ۹
- ۱/۲. توجه به احساس خوشبختی منجر به کاهش هزینه‌ها و در نتیجه اثر مستقیم بر محرومیت‌زدایی ..... ۱۰
- ۱/۳. ابعاد محرومیت‌زدایی به اندازه ابعاد روابط انسانی در ۱۳ حوزه مطرح در نظریه فقهی مدرسه هدایت ..... ۱۰
- ۱/۳/۱. رابطه انسان و امام یکی از مهمترین ابعاد محرومیت‌زدایی در جامعه ..... ۱۰
- ۱/۳/۲. رابطه انسان با معلم یکی از ابعاد محرومیت‌زدایی در جامعه ..... ۱۱
- ۱/۳/۳. سیزده حوزه روابط انسانی شامل: رابطه انسان با امام، با معلم، با خانواده، با دوست، با دشمن، با فقیر، با یتیم، با ابن‌سبیل، با مهمان، با مسافر، با همسایه و با طرف کسب؛ همه از ابعاد محرومیت‌زدایی از جامعه ..... ۱۱
۲. سرفصل دوم: مفهوم پایه محرومیت‌زدایی اقتصادی بر چه پایه‌ای از دیدگاه الگوی پیشرفت، استوار است؟ ..... ۱۳
- ۲/۱. در بحث توزیع یارانه‌ها دو نوع تفکر در مدیریت یارانه‌ها برای فهم بهتر مفهوم پایه در محرومیت‌زدایی اقتصادی ..... ۱۳
- ۲/۱/۱. دادن یارانه به ابتدای زنجیره تولید منجر به سوء استفاده تولید کننده و وارد کننده از ارز ترجیحی و در نتیجه هدر رفت منابع کشور و همچنین عدم مصرف این منابع در جای خود منجر به سوء استفاده همسایگان از کالاهای ایرانی و قاچاق اجناس ایرانی به کشورهای همسایه ..... ۱۳
- ۲/۱/۲. دادن یارانه به انتهای زنجیره ارزش (مصرف کننده) منجر به ایجاد تورم در سایر اقلام مصرفی و در نهایت کاهش ارزش پول ملی و در نتیجه منجر به هدر رفت منابع کشور ..... ۱۴
- ۲/۲. تعریف غلط از زنجیره ارزش مانع بزرگ محرومیت‌زدایی (انحصارگرایی در تجارت و تمرکزگرایی در تولید و توزیع) تعریف صحیح برای محرومیت‌زدایی اقتصادی، افزایش نقش مردم در زنجیره ارزش (ضرورت توزیع سود ناشی از تولید و توزیع حداقل بین نیمی از مردم ایران) ..... ۱۴
- ۲/۲/۱. ناکارآمدی مدل تولید تعاونی به علت مدل تولید صنعتی و تمرکزگرایی در تولید ..... ۱۵
- ۲/۲/۱/۱. یکی از اشکالات تولید صنعتی گسترش فزاینده بسته‌بندی یکبار مصرف و در نتیجه ایجاد انبوهی از زباله‌های غیرقابل بازیافت ..... ۱۶
- ۲/۲/۱/۲. اشکال دوم به تولید صنعتی استفاده از افزودنی‌ها و مکمل‌های شیمیایی و در نتیجه به خطر افتادن سلامت مردم ..... ۱۷
- ۲/۳. افزایش نقش مردم و غیرمتمرکز کردن تولید و توزیع تعریف پایه الگوی پیشرفت در حوزه محرومیت‌زدایی اقتصادی ..... ۱۸
۳. برای افزایش نقش مردم در تولید و توزیع برای محرومیت‌زدایی چگونه باید رفتار کرد؟ ..... ۲۰
- ۳/۱. اجرایی شدن قانون احیای موات اولین اقدام در زمینه افزایش نقش مردم در تولید برای محرومیت‌زدایی از جامعه ..... ۲۰
- ۳/۱/۱. اقدامات لازم برای احیای قانون احیای موات شامل: مدیریت آب غیرمتمرکز؛ برتری دادن به مشاغل باغی؛ احیای نهاد خانواده ..... ۲۱
- ۳/۱/۱/۱. ایجاد مدیریت غیرمتمرکز آب کشور دارای سه خاصیت بسیار مهم ..... ۲۱
- ۳/۱/۱/۱/۱. جلوگیری از هدر رفت آب یا مدیریت غیرمتمرکز آب کشور ..... ۲۱
- ۳/۱/۱/۱/۲. پیشگیری از حملات بیوتروریسمی با مدیریت غیرمتمرکز آب کشور ..... ۲۱
- ۳/۱/۱/۱/۳. جلوگیری از پدیده آب فروشی با مدیریت غیرمتمرکز آب کشور ..... ۲۱
- ۳/۱/۱/۲. برتری دادن به مشاغل باغی در جامعه اسلامی منجر به کاهش هزینه میوه و در نتیجه مصرف گسترده میوه و تامین سلامت جسمی و روحی جامعه ..... ۲۲
- ۳/۱/۱/۳. زمین رایگان در اختیار خانوار منجر به کاهش قیمت مسکن و کاهش فشار زندگی به خانواده‌ها و در نتیجه احیای نهاد خانواده ..... ۲۴
- ۳/۲. ساخت دارواسعه برای مردم دومین اقدام در زمینه افزایش نقش مردم در تولید برای محرومیت‌زدایی از جامعه ..... ۲۵
- ۳/۲/۱. کاهش زباله شهری در خانه‌های حیاطدار نسبت به خانه‌های آپارتمانی ..... ۲۶
- ۳/۲/۲. ارتقاء امر تربیت در خانه‌های حیاطدار نسبت به خانه‌های آپارتمانی ..... ۲۶
- ۳/۳. ساخت بازار موقت و یا بازار وقتی اولین اقدام در زمینه افزایش نقش مردم در توزیع برای محرومیت‌زدایی از جامعه ..... ۲۶
- ۳/۳/۱. ایجاد بازار دست‌فروش‌ها در حرم امام رضا یکی از اقدامات مهم در زمینه افزایش نقش مردم در توزیع برای محرومیت‌زدایی از جامعه ..... ۲۶
- ۳/۳/۲. صفر کردن هزینه بازار یکی از مهمترین اقدامات در زمینه افزایش نقش مردم در توزیع و محرومیت‌زدایی از جامعه ..... ۲۷



۳/۳/۳. قرار دادن شغل دوم در تجارت منجر به کاهش هزینه‌های مصرف‌کننده و یکی از مهمترین اقدامات در زمینه افزایش نقش مردم در توزیع برای محرومیت‌زدایی از

جامعه ..... ۲۸

۳/۳/۴. سه خاصیت مردمی کردن توزیع شامل: سود توزیع در محرومیت‌زدایی، کنترل قیمتی با رقابتی شدن بازار و تحریک تولید ..... ۲۸

پیوست ۱: قانون احیای موات ..... ۳۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

أَعُوذُ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ، الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَالصَّلَاةُ وَالسَّلَامُ عَلَى سَيِّدِنَا وَنَبِيِّنَا وَشَفِيعِنَا فِي يَوْمِ الْجَزَاءِ أَبِي الْقَاسِمِ مُحَمَّدٍ وَعَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ الطَّيِّبِينَ الطَّاهِرِينَ سَيِّمًا بَقِيَّةِ اللَّهِ فِي الْأَرْضِينَ أَرْوَأْنَا لِأَمَالِهِ الْفِدَاءِ وَعَجَّلَ اللَّهُ تَعَالَى فَرَجَهُ الشَّرِيفُ وَاللَّعْنُ الدَّائِمُ عَلَى أَعْدَائِهِ أَعْدَاءِ اللَّهِ مِنَ الْآنَ إِلَى قِيَامِ يَوْمِ الدِّينِ.

## مقدمه: تبیین اجمالی ابعاد برنامه ملی محرومیت زدایی

خیرمقدم عرض می‌کنم خدمت خواهران و برادران گرامی، همانطور که به استحضار شما رسیده است، نشست تخصصی امروز موضوع آن تبیین ابعادی از برنامه ملی محرومیت زدایی است. برنامه ملی محرومیت زدایی پیشنهاد بخشی از طلبه‌ها و فضلاء حوزه علمیه قم با همراهی جمعی از مسئولین و تحصیل کرده‌های متدین دانشگاه‌های ایران است تا در مقابل ایده‌هایی که امروز در فضای تصمیم سازی کشور برای محرومیت زدایی و رفع فقر مطرح می‌شود، تئوریزه و اجرایی شود. حالاً ان شاء الله امروز به اندازه‌ای که حوصله جلسه و دوستان هست، بنده بخش‌هایی از این برنامه ملی محرومیت زدایی را محضرتان توضیح و شرح می‌دهم.

در مجموع من برای اینکه این برنامه شرح پیدا کند، سه پرسش مهم را در این جلسه طرح می‌کنم. احساس می‌کنم، اینها پرسش‌های مهمی هستند و خیلی فرق می‌کند که نمایندگان محترم مجلس و دوستان سازمان برنامه و بودجه کشور و سایر دلسوزان را برای رفع محرومیت توجه داشته باشند و طراحی کنند و یا بدون توجه به این پرسش‌ها ورود پیدا کنند و برنامه‌ریزی کنند. به اصطلاح بانک سوالات نقشه الگوی

پیشرفت اسلامی، این پرسش‌ها، پرسش‌های جهت‌سازی هستند و قدرت تغییر مسیر و تغییر ریل در دستگاه تصمیم‌گیری کشور ایجاد می‌کنند.

اولین این پرسش‌ها این است که محرومیت‌زدایی یک پدیده تک بعدی است، یا یک پدیده چند بعدی؟ اگر ما بخواهیم رفع فقر کنیم و محرومیت‌زدایی کنیم، فقط می‌توانیم به مسائل اقتصادی پردازیم؟ یا مسئله محرومیت‌زدایی ابعاد غیراقتصادی هم دارد؟ این پرسش اول است. بعضی‌ها وقتی راجع به رفع فقر مطلق صحبت می‌کنند، یا راجع به محرومیت‌زدایی صحبت می‌کنند، فقط به جنبه‌های اقتصادی توجه می‌کنند و ابعاد غیراقتصادی مسئله محرومیت‌زدایی اصلاً توجهی ندارند. حال سوال ما این است که می‌شود به ابعاد غیراقتصادی محرومیت‌زدایی توجه نکرد و محرومیت را در کشور کم کرد؟ و فقر را در کشور مدیریت کرد؟ یا نمی‌شود؟ این یک سوال مهم است. اهمیت این سوال به این برمی‌گردد که ما در چهل سال گذشته مقدار قابل توجهی بودجه را برای مسئله محرومیت‌زدایی اختصاص دادیم. ولی مسئله محرومیت در کشور کم نشده است. بهتر است بگوییم به آن وضعیت مورد رضایت جمهوری اسلامی نرسیده است. ممکن است یک اشکال به همین موضوع برگردد که آن کسانی که محرومیت‌زدایی می‌کنند، تئوری آنها این است که فقط به بخش اقتصادی محرومیت توجه می‌کنند و ابعاد غیراقتصادی را نمی‌بینند. بعد دوباره این سوال را شرح می‌دهم. این یک سوال است.

سوال دوم این است که حالا همان محرومیت‌زدایی اقتصادی را هم ما اگر بخواهیم پیش ببریم، تعریف پایه برای این مسئله چیست؟ ما براساس چه ایده و مفهومی قصد داریم که محرومیت‌زدایی اقتصادی کنیم؟ آیا اساساً نیاز به مفهوم مادر هست؟ یا هر طرحی را می‌توانیم طرح محرومیت‌زدا تلقی کنیم؟ مثلاً اگر الان دقت کرده باشید، توزیع امکانات به‌عنوان یک ایده محرومیت‌زدا پرطرفدار در کشور (خصوصاً در سپاه پاسداران در تلاش‌هایی که برای محرومیت‌زدایی می‌کند)، به‌عنوان یک مبنای مفهومی مطرح شده است. مثلاً جنبش مواسات را می‌بینید، براساس همین است. توزیع اقلام خوراکی است. گاهی وقت‌ها جاده می‌سازند، مسکن می‌سازند، آیا ما اگر این کارها را انجام دادیم، یعنی توزیع امکانات و خدمات در کشور انجام دادیم، آیا محرومیت‌زدایی به نحو پایدار انجام دادیم یا نه؟ کاش کارشناسان و نمایندگان محترم مجلس به این مسئله توجه کنند. در طول ۴۰ سال اول انقلاب اسلامی، مقدار زیادی بودجه صرف این نوع از محرومیت‌زدایی کردیم. (یعنی همین توزیع خدمات و امکانات) آیا براساس همین مبنای مفهومی پیش ببریم یا می‌شود مبنای مفهومی دیگری را مدنظر قرار داد؟ سابق بر این که در دولت‌های قبل با بعضی از کارشناسان دولت‌های قبل صحبت می‌کردم (نه دولت آقای روحانی که اصلاً به این مسائل توجه نداشت، دولت قبل از دولت ایشان را می‌گوییم). بعضی از کارشناسان می‌گفتند که باید یارانه‌ها را درست توزیع کنیم. یعنی می‌گفتند که اگر یارانه‌ها را از حالت غیرمستقیمی که الان هست، تبدیل به یارانه مستقیم شود، می‌توانیم محرومیت‌زدایی داشته باشیم. به‌هرحال سوال

---

۱. **ارجاع پژوهشی:** نظریه بانک سؤالات الگوی پیشرفت اسلامی) بانک سؤالات جهت‌ساز، نظریه پیشنهادی اولین نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی برای "مدیریت تحولات بخش علمی" جامعه است.

به گزارش پایگاه اطلاع‌رسانی نقشه راه؛ نظریه بانک سؤالات الگوی پیشرفت اسلامی، یکی از نظریات (۸۱گانه مطرح در) اولین نقشه راه تولید الگوی پیشرفت اسلامی (است. در این نظریه به محوریت "موضوعات جهت‌ساز" کارآمدی و صحت مبانی علوم سکولار و مفاهیم ترجمه‌ای به چالش کشیده می‌شود و همچنین فضای کلی نیازمندی‌های علمی جامعه تبیین می‌شود.

لازم به ذکر است که در شرایط فعلی نیروهای انقلاب از بستر نقد مبانی نظری و پیش‌فرض‌های فلسفی و ارزشی، به آسیب‌شناسی مفاهیم سکولار می‌پردازند؛ که تفاهم این سطح از نقد به میزان علاقه مندی و فهم مخاطب نسبت به مباحث عمیق نظری وابسته است. در این نوع از نقد گروه‌های اندکی از جامعه با آسیب‌های مهلک مفاهیم سکولار آشنا می‌شوند!

منبع: سایت فقه نظام

<https://b2n.ir/d38754>



می‌دهد؛ این موضوع شامل این دسته از آدم‌ها نمی‌شود. بله، به همه جریان‌هایی که غیرفقیهانه رفتار می‌کنند، در دوره قبل از ظهور فرصت داده می‌شود که آنها تئوری‌های خودشان را پیاده کنند. به تعبیر روایت، وقتی حضرت آمد، هیچ جریانی نیست که فرصت عملیاتی کردن تفکر و ایده خودش را نداشته باشد. حتی در روایت هست که قبل از ظهور سحره و ساحرها دوباره به دنیا تسلط پیدا می‌کنند و دوباره مدیریت می‌کنند. اما به ظهور روایت‌هایی که ما را دعوت کرده به تعلیم و تعلم علوم اهل‌البیت واضح می‌شود کسانی که به دنبال تعلیم و تعلم هستند در مفاد این روایت قرار نمی‌گیرند، ذیل این روایت معنا نمی‌شوند. بلکه ذیل احیای امر معنا می‌شوند. بنابراین دوستان، حتی برخی از اخباریون دائماً این موضوع را تکرار می‌کنند و می‌گویند ما هر حرفی بزنیم و عملیاتی کنیم، بعد شکست می‌خوریم؛ چون حضرت فرموده: همه جریان‌ها قبل از ظهور به آنها فرصت داده می‌شود. این چه وضع روایت خواندن است؟! آن طرف حضرت می‌فرماید: «رَحِمَ اللَّهُ عَبْدًا أَحْيَا أَمْرَنَا» یا حضرت در حدیث دیگر فرمود: «رَحِمَ اللَّهُ مَنْ يَدْعُوا إِلَيْنَا» جمهوری اسلامی، جمهوری دُعوت به اهل‌البیت است، بنابراین قطعاً شکست نمی‌خورد؛ اگر مبنای کارشناسی خود را بر اساس آیات و روایات قرار دهد. اما اگر ما کم‌کاری کردیم، و ذیل کلمه مبارک جمهوری اسلامی همین کارشناسی غربی کار را جلو برد، بله ما شکست خواهیم خورد. همه شکست‌هایی که ما در چهل سال اول انقلاب خوردیم، همه علت اعتماد به این کارشناسی علیل و معیوب و تجربه پس داده توسعه غربی بود. بنابراین راه روشن است. ما باید مردم را به مرجعیت علمی اهل‌البیت دعوت کنیم؛ این مطلب مقدمه بحث ماست. لذا بدانید اگر جلسه‌ای در کشور برگزار می‌شود و آن جلسه به مرجعیت علمی اهل‌بیت دعوت می‌کند، حضرت فرمودند: آخر این کار (به شهادت روایت عبدالسلام هروی که از امام رضا علیه السلام نقل کردند)، به احیای امر اهل‌البیت ختم خواهد شد.

احیای امر اهل‌بیت هم، در منطقه جغرافیایی ظهور خواهد بود که حالا بعداً در بحث جغرافیای سیاسی بحث خواهیم کرد که منطقه جغرافیایی ظهور مهمترین منطقه در عالم است. نتیجه روایت و آیه خواندن من و شما با دریا و با تدبیر، این می‌شود که آینده دنیا تحت تاثیر شهر قم قرار می‌گیرد، تحت تاثیر تفکرات اهل‌بیت قرار می‌گیرد و راه‌های نورانی برای مردم باز می‌شود، البته مثل همه دوران‌ها مخالفین و

۳. **ارجاع پژوهشی:** وَ أَحْبَبْنَا عَلِيَّ بْنَ أَحْمَدَ الْبَنْدَجِيَّ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُوسَى الْعَلَوِيِّ عَنْ عَلِيِّ بْنِ إِبْرَاهِيمَ بْنِ هَاشِمٍ عَنْ أَبِيهِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْمُغِيرَةِ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ مُسْكَانَ عَنْ مَالِكِ بْنِ أَعْيَنَ الْجَهَنِّيِّ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ الْبَاقِرَ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ: كُلُّ رَابِئَةٍ تَرَفَعُ أَوْ قَالَ تَخْرُجُ قَبْلَ قِيَامِ الْقَائِمِ عَلَيْهِ السَّلَامُ صَاحِبِهَا طَاغُوتٌ. (باز از طریق دیگری نقل شده که) مالک بن اعین جهنی گفته است: «از امام باقر علیه السلام شنیدم که می‌فرماید: «هر پرجمی پیش از قیام قائم علیه السلام برافراشته شود- یا شاید فرموده بدرآید- پرجمدار آن طاغوت است.»

الغيبة (للنعماني): ترجمه غفاری؛ ج ۱، ص ۱۶۲

۴. **ارجاع پژوهشی:** أَحْبَبْنَا أَبُو عَبْدِ اللَّهِ مُحَمَّدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ الثُّغَمَانِ ، قَالَ: أَحْبَبْنَا أَبُو الْقَاسِمِ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ فُلُوَيْهٍ ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَبُو عَلِيٍّ مُحَمَّدُ بْنُ هَمَّامِ الْإِسْكَافِيِّ ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَبْدُ اللَّهِ بْنُ جَعْفَرِ الْجَمَّيْرِيِّ ، قَالَ: حَدَّثَنَا أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدِ بْنِ عَيْسَى ، قَالَ: حَدَّثَنَا الْحُسَيْنُ بْنُ سَعِيدِ الْأَهْوَاذِيِّ ، قَالَ: حَدَّثَنَا عَلِيُّ بْنُ حُدَيْدٍ ، عَنْ سَيْفِ بْنِ عَمِيرَةَ ، عَنْ مُدْرِكِ بْنِ زُهَيْرٍ ، قَالَ: قَالَ أَبُو عَبْدِ اللَّهِ جَعْفَرُ بْنُ مُحَمَّدٍ (عَلَيْهِ السَّلَامُ): يَا مُدْرِكُ ، إِنَّ أَمْرَنَا لَيْسَ يَقْبُولُهُ فَقَطْ ، وَ لَكِنْ بِصِغَاتِهِ وَ كِنَمَانِهِ عَنْ غَيْرِ أَهْلِهِ ، إِمْرًا أَصْحَابَنَا السَّلَامَ وَ رَحْمَةً اللَّهِ وَ بَرَكَاتِهِ وَ قُلْ لَهُمْ: رَحِمَ اللَّهُ إِمْرًا اجْتَرَّتْ مَوَدَّةَ النَّاسِ إِلَيْنَا ، فَحَدَّثْتَهُمْ بِمَا يَعْرِفُونَ وَ تَرَكَ مَا يُنْكِرُونَ.

مدرک بن هزهاز می‌گوید: امام صادق علیه السلام فرمود: ای مدرک! همانا امر [امامت] ما فقط به پذیرفتن آن نیست بلکه به نگهداری و مخفی داشتن آن از غیر اهلهش نیز می‌باشد. به یاران ما سلام و رحمت خدا و برکات او را برسان و به ایشان بگو: خداوند کسی را که دوستی مردم را به سوی ما بکشاند و با آنان درباره [عمل] به آنچه می‌داند و دوری از هر آنچه منکر می‌شمارند سخن گوید، رحمت کند.

أمالی شیخ طوسی: ترجمه حسن زاده؛ ج ۱ ص ۱۸۷ / بشارة المصطفى لشعبة المرتضى ، جلد ۱ ، صفحه ۱۵ / بحار الأنوار الجامعة لدرر أخبار الأئمة الأطهار عليهم السلام ، جلد ۲ ، صفحه ۶۸ / مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل ، جلد ۱۲ ، صفحه ۲۷۷

موافقین دارد ولی وجود مخالف دلیل شکست جبهه حق نیست. آخرش غلبه با جبهه حق خواهد بود، ولو اینکه البته در دوران غیبت این کارها را بخواهیم انجام دهیم، سخت است. پس ان شاء الله را ضی به این جلدسات نشوید. کرج آن موقعی شهر خوبی خواهد شد، شهر زمینه ساز ظهور خواهد شد، که مقابل این همه موسسه مطالعاتی که تئوری‌های سوربن و ماساچوست و استنفورد<sup>۵</sup> را ترجمه می‌کنند،

۷

۵. **ارجاع پرورشی:** دانشگاه سوربن یکی از مؤسسات برتر آموزش عالی در فرانسه است که همواره با جهان اطراف خود در ارتباط بوده و به علت قدرت بسیار در زمینه تحقیقات علاوه بر فراهم کردن فرصت‌های ناب برای دانشجویان، در حال تلاش برای کسب اعتبار هر چه بیشتر است. این دانشگاه همچنین به دلیل کیفیت بالای آموزشی و تحقیقاتی در زمره بهترین دانشگاه‌های اروپا و جهان قرار گرفته است. نکته‌ای دیگر درباره این دانشگاه این است که سوربن بر آن است که علاوه بر رسیدگی به میراث پایه‌ای و ابتدایی فرانسه به ساختارهای جدید دانش که در جامعه امروزی شکل گرفته است، بپردازد. همچنین در حال حاضر حدود ۴۳۰۰۰ دانشجو در این دانشگاه مشغول تحصیل بوده و از آنجایی که دانشگاه سوربن دارای شهرتی جهانی است، دانشجویان بسیاری از سراسر جهان مشتاق تحصیل در این دانشگاه هستند. زمینه‌های تحقیقاتی دانشگاه سوربن بسیار به روز هستند و بیش از ۳۴۰۰ استاد پژوهشگر در آزمایشگاه‌های این دانشگاه فعالیت می‌کنند.

منبع: سایت سیم آخر (تحصیل در خارج از کشور)

<https://b2n.ir/g75190>

۶. **ارجاع پرورشی:** موسسه فناوری ماساچوست (University of Massachusetts) مشهور به ام ای تی (MIT) برترین دانشگاه دنیا واقع در شهر کمبریج در ایالت ماساچوست آمریکا می‌باشد. این دانشگاه از پنج دانشکده اصلی، یک کالج و همچنین ۳۲ گروه آموزشی تشکیل شده است.

دانشگاه ماساچوست از مهم ترین مراکز علمی تحقیقاتی در آمریکا و جهان بوده که هرساله به عنوان بهترین دانشگاه مهندسی جهان انتخاب می‌شود. بنیان گذار دانشگاه ماساچوست ویلیام بارتون راجرز (William Barton Rogers) بوده که این دانشگاه را در سال ۱۸۶۱ تاسیس کرده است.

در سال ۲۰۱۲ ام ای تی طی الگوی تحقیقاتی انجام شده برای رتبه بندی کلی دانشگاه‌ها، در رتبه اول بهترین دانشگاه مهندسی جهان انتخاب می‌شود. همچنین در حال حاضر نیز براساس مجله تایمز US News 2020 این دانشگاه در رتبه اول قرار گرفت.

لازم است بدانید که مساحت پردیس دانشگاه در شهر کمبریج ۰/۷ کیلومتر مربع بوده که مقابله فاصله حدودی یک مایلی رود معروف "چارلز" واقع شده است. همچنین پردیس این دانشگاه توسط خیابان "ماساچوست" به دو قسمت تقسیم شده که پل هاروارد به آن متصل می‌باشد.

ساختمان ۲۶ طبقه کتابخانه دوبویی در مرکز دانشگاه که بلندترین کتابخانه در مرکز ایالات متحده است از کیلومترها دور نیز قابل مشاهده می‌باشد. همچنین علاوه بر این دانشگاه ماساچوست چندین ساختمان، آزمایشگاه و خوابگاه نیز دارد.

منبع: سایت حیوگام (کاریابی و مشاوره تحصیلی)

<https://b2n.ir/g06246>

۷. **ارجاع پرورشی:** دانشگاه استنفورد در سال ۱۸۸۵ توسط سناتور کالیفرنایی لاند استنفورد و همسرش جین برای ارتقاء و سطح رفاه عمومی تأسیس شد. از زمان پیدایش استنفورد مکانی برای یادگیری، کشف و نوآوری برای همه محققان بود و این دانشگاه از ابتدا برای آموزش تجربی ارزش زیادی قائل بود.

استنفورد در زمینی به مساحت ۸۱۸۰ هکتار در مرکز شبه جزیره سانفرانسیسکو واقع شده است و در ۳۵ مایلی جنوب سانفرانسیسکو و ۲۰ مایلی شمال سان خوزه قرار دارد. دانشگاه استنفورد در قلب سیلیکون ولی کالیفرنیا شمالی قرار دارد، جایی که محفل شرکت‌های بزرگی مانند یاهو، گوگل، اپل و بسیاری دیگر از شرکت‌های پیشرفته‌ای است که توسط دانش‌آموختگان و اساتید استنفورد تأسیس شده است.

محوطه دانشگاه استنفورد فرصت‌های گشت و گذار و فرصت‌های آموزشی زیادی را فراهم می‌کند. سبک معماری این دانشگاه از عناصر مدرن و فناوری‌های جدید در نهایت زیبایی بی‌ساخته شده‌اند.

استنفورد در حال حاضر حدود ۱۶۶۲۴ دانشجو دارد و از هفت دانشکده و ۱۸ موسسه میان رشته‌ای تشکیل شده است. استنفورد یک موسسه بین المللی است که از هر ۴۸ ایالت متحده و ۷۷ کشور مختلف در جهان دانشجوی ثبت نام می‌کند. این دانشگاه در حال حاضر بیش از ۹۰ رشته تحصیلات تکمیلی (ارشد و دکترا) دارد و با افتخار ۷۰۰۰ دانشجوی کارشناسی را در خود جای داده است که در بیش از ۶۵ رشته اصلی تحصیل می‌کنند.

استنفورد دارای ۱۸ موسسه فرامرزی بین رشته‌ای و ۲۰ کتابخانه است که بیش از ۹/۵ میلیون جلد و ۱/۶ میلیارد دلار بودجه سالانه برای تحقیقات در اختیار دارد. فارغ التحصیلان استنفورد در ۱۵۸ کشور در سراسر جهان پخش شده‌اند. این دانشگاه از زمان تأسیس برنده ۳۲ جایزه نوبل، ۳۱ برنده جایزه مک آرتور، ۴ برنده جایزه پولیتزر و بسیاری از جوایز آکادمی ملی برای علوم، فناوری، هنر، مهندسی، پزشکی شده است.

شعبه‌ای از گفتگو‌هایی که در قم مطرح است، را آغاز کند. آن موقع اگر این گفتگوها در کرج جدی شد، کرج زمینه ساز خواهد شد و آن گنج‌های طالقان محقق خواهد شد. اما اگر بخواهیم به این جلسات اکتفاء کنیم، من پیشاپیش عرض می‌کنم که اتفاق خاصی نخواهد افتاد. مقداری باید همت‌های مان را افزایش دهیم. وارد بحث شویم، ببینیم امروز خدای متعال چه رزقی برای ما تهیه دیده است.

---

منبع: سایت موسسه آراد دانان برنا (نماینده‌ی اعزام دانشجو به خارج از کشور)  
<https://b2n.ir/t05415>

۸. **ارجاع بزوه‌شی:** ... و من ذلك يرفعه الى الفضيل بن يسار، عن أبي عبد الله عليه السلام، قال: «لَهُ كَثْرٌ بِالطَّلَقَانِ مَا هُوَ بِدَهَبٍ وَلَا فِضَّةٍ وَرَأَيْتُ لَمْ تُدَسَّرْ مِنْهُ طَوِيثٌ وَ رِجَالٌ كَأَنَّ قُلُوبَهُمْ زُرِّيَّ الْحَدِيدِ لَا يَشُوبُهَا شَكٌّ فِي ذَاتِ اللَّهِ أَشَدَّ مِنْ الْحَجَرِ لَوْ حَمَلُوا عَلَى الْجِبَالِ لِأَزَالُوهَا لَا يَقْصِدُونَ بِرَأْيَانِهِمْ بَلَدَةً إِلَّا خَرَبُوهَا كَأَنَّ عَلَى خَيْلِهِمُ الْعُفْبَانَ يَتَمَسَّخُونَ بِسَرْجِ الْإِمَامِ ع يَطْلُبُونَ بِذَلِكَ الْبِرْكَةَ وَ يَحْفُونَ بِهٖ بِثَوْتَهُ بِأَنَّهُ سِهْمٌ فِي الْخُرُوبِ وَ يَكْفُونَهُ مَا يُرِيدُ فِيهِمْ رِجَالٌ لَا يَتَأَمُونَ اللَّيْلَ لَهُمْ دَوِيٌّ فِي صَلَاتِهِمْ كَدَوِيِّ النَّحْلِ يَبِيئُونَ قِيَاماً عَلَى أَطْرَافِهِمْ وَ يُصْبِحُونَ عَلَى خَيْلِهِمْ رُهْبَانًا بِاللَّيْلِ لِيُوثَّ بِالنَّهَارِ هُمْ أَطْوَعُ لَهُ مِنَ الْأُمَّةِ لَسِيَدِيهَا كَالْمَصَابِيحِ كَأَنَّ قُلُوبَهُمُ الْقَنَادِيلُ وَ هُمْ مِنْ حَسْبِيَةِ اللَّهِ مُسْتَفِقُونَ يَدْعُونَ بِالسَّهَادَةِ وَ يَتَمَتَّنُونَ أَنْ يُقْتَلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ شِعَارَهُمْ يَا لِنَازَاتِ الْحُسَيْنِ إِذَا سَارُوا يُسِيرُ الرُّعْبُ أَمَامَهُمْ مَسِيرَةَ شَهْرِ يَمْشُونَ إِلَى الْمَوْلَى إِزْسَالًا بِهِمْ يُنْصُرُ اللَّهُ إِمَامَ الْحَقِّ.»

امام صادق علیه السلام فرمودند: «خدای متعال را گنج‌هایی است در طالقان که نه طلاست و نه نقره و در فشی که از آغاز تا کنون باز نشده و به اهتزاز در نیامده است، این خطه دارای مردانی است که قلب‌های آنها مانند پاره‌های آهن محکم و نستوه می‌باشد نسبت به ذات مقدس خداوند تردیدی در آن قلبها ایجاد نمی‌شود، شدیدتر از آتش اند اگر بر کوه حمله ور شوند آن را از جای بر می‌کنند با بدست داشتن پرچم، آهنگ هر دیاری که نمایند آن را ویران و منهدم می‌سازند بر اسب‌هایشان همچون عقاب سوارند، بعنوان تیمن و تبرک زین مرکب امام ۸ را بوسه زده و با دست لمس می‌نمایند، آن بزرگوار را پروانه وار در وسط گرفته و بهنگام خطر، آن وجود مقدس را با جان خود حفظ می‌کنند. شبها را با مناجات سپری می‌کنند و روز سواران کارزارند. آنان زاهدان شب و شیران روزند. در اطاعت از امام و رهبرشان مطیع تر از کنیزکان نسبت به مولای خویش اند، درخشندگی آنها مانند چراغهای پرنور است، مثل اینکه قلبهایشان چراغی از ایمان است. از بیم خدا می‌هراسند، شهادت طلب‌اند و آرزوی کشته شدن در راه خدا را دارند شعار آنان، خونخواهی سالار شهیدان حسین ع است، هنگامیکه به پیش می‌تازند رعب و وحشت آنان به مسافت یک ماه راه رفتن در قلبهای دشمنان جایگزین می‌شود، گروه گروه بسوی حضرت روانه می‌شوند، خداوند بواسطه این رادمردان امام بر حق را پیروز می‌گرداند.»

## ۱. سرفصل اول: محرومیت‌زدایی یک پدیده تک بعدی است یا یک پدیده چند بعدی؟

سؤال اول این است که از مسئولین کشور پرسید و از خودمان پرسیم که آیا می‌توان ابعاد غیراقتصادی محرومیت‌زدایی را از برنامه‌ها حذف کرد؟ یا اینکه محرومیت‌زدایی یک پدیده چند وجهی است که هم ابعاد اقتصادی دارد و هم ابعاد غیراقتصادی؟ این سؤال اول است. بنده عرض می‌کنم لااقل به دو دلیل نمی‌توان از محرومیت‌زدایی [ابعاد غیراقتصادی را حذف کرد].

### ۱/۱. توجه به محرومیت‌های عاطفی و تربیتی (تنظیم صحیح روابط انسانی) منجر به کاهش هزینه‌های اقتصادی به افراد و کشور

دلیل اول همان مباحث اقتصادی است. فرض کنید در برنامه‌ریزی‌های‌تان به محرومیت‌های عاطفی و تربیتی توجه نکردید؛ بعضی از مردم از حیث عاطفی محروم هستند، مثلاً برادر خوب یا پدر خوب یا مادر خوب یا همسر خوب یا فرزندان خوب یا رفیقان خوبی ندارند، مصداق مختلفی دارد. چنین آدمی دائماً دچار اصطکاک و نزاع می‌شود. می‌دانید مدیریت نزاع و اصطکاک در جامعه هزینه مالی دارد. پس اگر کسی ساده‌لوحی به خرج داد و فقط تمرکز در محرومیت‌زدایی اقتصادی کرد، بعدها مجبور می‌شود هزینه مالی برای مدیریت عوارض ناشی از محرومیت‌های غیراقتصادی پرداخت کند. بنده چند مورد از این هزینه‌ها را عرض می‌کنم: متأسفانه کشور به سمت مانیتورینگ گسترده می‌رود. (برای مسئله امنیت دائماً دوربین در کشور نصب می‌شود). من سؤال می‌کنم: هرکدام از این دوربین‌ها چند میلیون هزینه دارد؟ خرید، نگهداری، مدیریت و پردازش اطلاعات، اینها همه هزینه برای کشور دارد.

مثال دیگری بزنم: الان در موضوع دادگاه یکی از شلوغ‌ترین دادگاه‌های منطقه و جهان را داریم. حالا با ارفاق در بعضی از جاها گفته می‌شود سالانه هفت میلیون پرونده در قوه قضاییه تشکیل می‌شود. من سؤال می‌پرسم پاسخ به این هفت میلیون پرونده هزینه ندارد؟ آیا منشاء این پرونده‌ها فقط فقر مالی است؟ یا منشاء این پرونده‌ها در بسیاری از این موارد ابعاد دیگر محرومیت است؟ مثلاً بخشی از این پرونده‌ها این است که زن و شوهرها نحوه تعامل با یکدیگر را نمی‌دانند؟ دائماً به بهانه رفع اختلاف، پرونده در قوه قضاییه باز می‌شود. این هم یک مصداق است.

شما نمی‌توانید بگویید که اگر ابعاد غیراقتصادی محرومیت‌زدایی را در نظر گرفتیم، بعداً حتی از لحاظ سود مالی و سود اقتصادی کشور وضع خوبی پیدا می‌کند! هزینه‌های کشور بالا می‌رود. (در زمان مناظرات برنامه ششم به آقایان مسئول عرض کردم: شما کاری می‌کنید که کشور گران اداره شود.) خیلی کشور ما گران اداره می‌شود، چرا؟ چون آدم‌ها دائماً حقوق یکدیگر را نادیده می‌گیرند. پس شما باید در مسئله محرومیت‌زدایی به نحوی عمل کنید که مردم به سمت تنظیم صحیح روابط انسانی حرکت کنند. نه به سمت نادیده گرفتن حقوق خودشان و حقوق دیگران [حرکت کنند]. پس این یک دلیل شد.

---

۹. **ارجاع پردازشی:** به گزارش اقتصادآنلاین، نورالله قدرتی طی سخنانی در مراسم تکریم و معارفه رئیس پژوهشگاه قوه قضاییه، ایرچالش دستگاه قضایی را کثرت پرونده‌های ورودی خواند و تصریح کرد: معتقدم ام‌المسائل قوه قضاییه، بحث کثرت پرونده‌های ورودی است. امروز ۱۰ میلیون پرونده یکتا و ۱۷ میلیون پرونده تکراری در دستگاه قضایی وجود دارد و برای این مسئله باید فکری کرد.



## ۱/۲. توجه به احساس خوشبختی منجر به کاهش هزینه‌ها و در نتیجه اثر مستقیم بر محرومیت‌زدایی

دلیل دوم این است که فرض کنیم محرومیت‌های عاطفی-تربیتی هزینه اقتصادی نداشته باشند ولی روی حال خوش مردم تاثیر دارد. کسی که به لحاظ عاطفی یا تربیتی محروم است، آرامش خود را از دست می‌دهد ولو اینکه حساب بانکی او پر باشد، ولو اینکه درآمد خوبی در اختیار او قرار دهید. ولی او احساس خوشبختی ندارد. چون از حیث عاطفه محروم است. چون مفهوم ایثار را متوجه نمی‌شود. شما نمی‌توانید به کسی که محروم از محبت مادر یا همسر یا برادر و خواهر و فرزند است، خوشبخت بگویید. لااقل به این دو دلیل ما نمی‌توانیم ابعاد محرومیت‌زدایی را در نظر بگیریم. الان که در دولت جدید برنامه‌ریزی می‌کنیم. الان که برنامه هفتم در حال طراحی است، اگر قرار است مسئولین کشور فقر را در کشور برطرف کنند و محرومیت‌زدایی کنند، باید یک تعریف جامعی از محرومیت در ذهن آنها باشد و فقط ابعاد اقتصادی محرومیت را در نظر نگیرند. این نتیجه بحث در محور اول است.

## ۱/۳. ابعاد محرومیت‌زدایی به اندازه ابعاد روابط انسانی در ۱۳ حوزه مطرح در نظریه فقهی مدرسه هدایت

حالا اینکه محرومیت‌زدایی چند بعد دارد، ما در نظریه تعرف این موضوع را بحث کردیم. به نظر مدرسه ما، محرومیت‌زدایی ابعاد آن به اندازه ابعاد روابط انسانی است. یعنی به همان میزانی که روابط انسانی را ترسیم می‌کنید، به همان میزان هم می‌توانید محرومیت تصور کنید. حالا ما در آخرین نظریه که در مدرسه فقهی هدایت ارائه شده، روابط انسانی سیزده حوزه اصلی دارد، بنابراین محرومیت هم سیزده بعد خواهد داشت.

### ۱/۳/۱. رابطه انسان و امام یکی از مهمترین ابعاد محرومیت‌زدایی در جامعه

مثلاً مهمترین رابطه هر انسان، رابطه با امام و الگو است؛ می‌دانید همه انسان‌ها دارای امام و الگو هستند. حالا اگر امام و الگوی کسی یک شخصیت سلبریتی شد، تفکرات معیوب آن سلبریتی در زندگی او ظهور و بروز پیدا می‌کند، بنابراین محروم خواهد شد. یعنی وقتی شما الگوی غلط داشته باشید، تا ثریا [دیوار] کج می‌رود. اصلاً طرح اولیه، طرح مطلوبی نیست. همیشه مثال زدم، خوب است در جمع شما هم عرض کنم.

مثلاً برنامه خندوانه و آقای رامبد جوان در بحث از تفریح تکیه افراطی به تامین تفریح از ناحیه جوک، خنده، مطایبه و قاطی بازی دارند. این تئوری آنهاست. اصل حرف درست است که می‌گویند: مردم باید شاد باشند و تفریح داشته باشند. اینجا می‌توانید به این برنامه مدال دهید و از آنها تشکر کنید. چون به فکر تفریح مردم هستند. ولی باید به این دوستان عرض کنیم که تفریح فقط از ناحیه جک و مطایبه و تکنیک‌های لفظی بدست نمی‌آید، مثلاً شما می‌توانید از ناحیه الگوی تغذیه هم تفریح ایجاد کنید. این در برنامه‌های صداوسیما یک مسئله مغفولی است. شما می‌توانید از ناحیه معماری هم تفریح ایجاد کنید. کسی بگوید: من ۲۰ اقدام در ساخت بناها و معماری‌ها پی‌شنهاد می‌کنم که نتیجه آن افزایش فرح در جامعه می‌شود. اینها کمک می‌کند. الزاماً انسان با کثرت قهقهه، شاد نمی‌شود. اتفاقاً برعکس است. شما نیم ساعت او را به خنده وامی‌دارید ولی ده‌ها عامل ایجاد غم در زندگی او باقی است و آن بحث مدیریت نمی‌شود و فضای بحث به آن سمتی که باید برود، نمی‌رود. بحث این بود که باید الگو را درست انتخاب کنید. ما اگر الگوی تفریح خود را برنامه خندوانه قرار دهیم، قطعاً مردم ایران غمگین‌تر

خواهند شد. حالا ما بعداً [در تبیین] الگوی تفریح صحیح، بیان خواهیم کرد که نُشره‌ها، شادی آفرینی‌ها لااقل ده محور دارد، همه‌ده محور باید بحث شود. ولی الان شما می‌دانید که برند خنده در ایرانی "استندآپ کمدی" است. اینها تاکید دارند که حتماً از طریق دیالوگ شما را بخندانند. البته اشکالی ندارد به شرط اینکه بقیه ابعاد شادی آفرین هم بحث شود. مثلاً خانم‌ها و آقایان یاد بگیرند که شما از طریق ۱۲ غذا می‌توانید شادی آفرینی کنید. اینها هم باید به مردم گفته شود، نباید الگو را غلط انتخاب کرد. الگوی تفریح در جمهوری اسلامی استندآپ کمدی نیست. الگوی تفریح صحیح در جامعه اسلامی باید همه ابعاد رافع غم را در نظر بگیرد. رفع غم یک بعدی نیست، فقط با خنده تحقق پیدا نمی‌کند. الان شما وقتی برای گسترش تفریح یک الگوی غلط انتخاب می‌کنید، بعداً از حیث تفریح محرومیت پیدا می‌کنید. غم شما افزایش پیدا می‌کند. این یک مثال بود.

### ۱/۳/۲. رابطه انسان با معلم یکی از ابعاد محرومیت‌زدایی در جامعه

مثلاً یکی دیگر از روابط انسان‌ها، رابطه انسان با معلم است؛ شنیدیم که بعضی از معلم‌ها برای اینکه پایان‌نامه دانشجوی خودشان را امضاء کنند، او را وارد به تحقیقات می‌کنند و بعد نتیجه تحقیقات را به اسم خودشان منتشر می‌کنند. فرض کنید چنین رابطه غلطی بین دانش‌آموزان و معلمان شکل بگیرد. (که در بعضی از موارد شکل گرفته است.) نتیجه این می‌شود که محرومیت تحصیلی بوجود می‌آید. یعنی کیفیت تحصیل در جامعه ما به تدریج کاهش پیدا می‌کند. به این مسائل هم باید توجه کرد.

### ۱/۳/۳. سیزده حوزه روابط انسانی شامل: رابطه انسان با امام، با معلم، با خانواده، با دوست، با دشمن، با فقیر، با یتیم، با

#### ابن سبیل، با مهمان، با مسافر، با همسایه و با طرف کسب؛ همه از ابعاد محرومیت‌زدایی از جامعه

البته محرومیت اقتصادی هم یک نوع از این محرومیت‌هاست. مثلاً کاسب‌های ما به آیه «وَيْلٌ لِلْمُطَفِّينَ» توجه نمی‌کنند. اصلاً توجه به کم فروشی ندارند. بخش زیادی از کاسب‌های ما کم فروشی می‌کنند. همه از حیث اقتصادی متضرر می‌شوند. حال عرض بنده این است که باید محرومیت‌زدایی را در هر ۱۳ حوزه روابط انسانی در نظر گرفت که این ۱۳ حوزه روابط انسانی شامل: رابطه انسان با امام، رابطه انسان با معلم، رابطه انسان با خانواده، رابطه انسان با دوست، رابطه انسان با دشمن، رابطه انسان با فقیر، رابطه انسان با یتیم، رابطه انسان با ابن سبیل،

۱۱. **ارجاع پردازشی:** نشره: شادی ختم قرآن. (غیاث اللغات از مدار) (آندراج از مدار) (ناظم الاطباء). || آنچه با زعفران و سنگرف به روز مکتب نشینی به روی تخته، طفلان نویسند. (غیاث اللغات از برهان قاطع) (آندراج). و آن را نشره، طفلان نیز گویند. (ناظم الاطباء). آنچه بر تخته، اطفال نویسند در مکتب. (فرهنگ خطی)

منبع: لغتنامه دهخدا

<https://vajehyab.com/?q=%D%A6%D%AB%D%AB%D%AV%9&f=dekhoda>

۱۲. **ارجاع پردازشی:** کمدی ایستاده در معنا و مفهوم در جا به عنوان یک نمایش یا شورده بندی می‌شود. استندآپ کمدی (Stand-Up Comedy) در حال حاضر در جهان یکی از پرطرفدارترین گونه‌های نمایشی به شمار می‌آید.

منبع: همشهری آنلاین

<https://www.hamshahronline.ir/news/۳۰۸۸۳>

۱۳. **ارجاع پژوهشی:** قرآن کریم: «وَيْلٌ لِلْمُطَفِّينَ»

ترجمه: وای بر کم‌فروشان

منبع: قرآن کریم، سوره مطفین، آیه ۱



## ۲. صرف اصل دوم: مفهوم پایه محرومیت‌زدایی اقتصادی بر چه پایه‌ای از دیدگاه الگوی پی شرفت،

### استوار است؟

سؤال دوم این است که محرومیت‌زدایی اقتصادی که شما به آن حساس هستید (و به نظر من اشکالی هم ندارد، [این حساسیت]) شما بگویید که محرومیت‌زدایی ۱۳ بعد دارد، ولی بعد اقتصادی آن خیلی مهمتر است؛ این قابل قبول است. حالا همین محرومیت‌زدایی اقتصادی مفهوم پایه آن چیست؟ این موضوع را مقداری بحث کنیم. اجازه دهید از مباحث روز هم این بحث دوم را شروع کنیم.

### ۲/۱. در بحث توزیع یارانه‌ها دو نوع تفکر در مدیریت یارانه‌ها برای فهم بهتر مفهوم پایه در محرومیت‌زدایی

#### اقتصادی

الان بحث توزیع یارانه‌ها در کشور مطرح است و پدیده توزیع یارانه‌ها در کشور دائماً در حال گفتگو از زبان مسئولین، مخالفان و کارشناسان مختلف مطرح است.

### ۲/۱/۱. دادن یارانه به ابتدای زنجیره تولید منجر به سوء استفاده تولید کننده و وارد کننده از ارزش‌ترجیحی و در نتیجه هدر

### رفت منابع کشور و همچنین عدم مصرف این منابع در جای خود منجر به سوء استفاده همسایگان از کالاهای ایرانی و قاچاق

#### اجناس ایرانی به کشورهای همسایه

خلاصه حرف در گفتگوهای ملی این است: یک، ما یک زنجیره تولید، توزیع و مصرف داریم. برای هر کالایی اینطور است. مثلاً برای تخم‌مرغ، یک جایی تولید می‌شود، بعد توزیع می‌شود و بعد هم مصرف می‌شود. در مورد گندم هم همین‌طور است، در مورد گوشت هم همین‌طور است. همه چیز زنجیره تولید، توزیع، مصرف دارد. حالا در کشور یک دعوی کارشناسی شکل گرفته است. بعضی می‌گویند: دولت اگر می‌خواهد به محرومین و مردم کمک کند، یارانه را به ابتدای زنجیره بدهد، یعنی به تولید کنندگان و توزیع کنندگان بدهد. مثلاً ارزش ۴۲۰۰ تومانی را در اختیار آنها قرار دهد، بگوید: من ضرر شما را جبران می‌کنم، جنس ارزان‌تر در اختیار مردم قرار دهید. این یک فرض است. اشکال این فرض چیست؟

اولین اشکال این است که این ارزش ۴۲۰۰ تومانی که بعنوان یارانه دولت به مردم مطرح شده، وقتی به تولید کننده و وارد کننده می‌دهیم، از آن استفاده نمی‌کنند که واردات انجام دهند، مثلاً در بازار مسکن سرمایه‌گذاری می‌کنند. در واقع با پدیده هدر رفت منابع روبرو هستیم. این یک اشکال است.

اشکال دوم هم آن است همان مقدار هم که تولید کنندگان و وارد کنندگان این ارزش را در جای خودش مصرف می‌کنند، این باعث شده است که قیمت کالا در ایران به شکلی ارزان شود که حدود ۲۰ میلیون نفر از مردم کشورهای همسایه هم از یارانه دولت ایران بهره‌مند شوند. بازار عراق را نگاه کنید، بازار این کشورهای کوچک [حاشیه] خلیج فارس را نگاه کنید؛ ماکارونی، رب، روغن، همه محصولات که با ارزش ۴۲۰۰ تومانی موجود هست، در آنجا ارزان‌تر از ماکارونی و روغن و رب کشورهای دیگر در دسترس هست. می‌گویند: شیوه غلط بوده است، ما باید

۱۵. **ارجاع پردازشی:** یک کارشناس کشاورزی و صنایع غذایی گفت: قیمت پایین کالاهای اساسی در کشورمان باعث قاچاق معکوس شده است به طوری که نیاز کشورهای همسایه مثل افغانستان، پاکستان و عراق را نیز تامین می‌کنیم.

طوری توزیع کنیم که هم دیگران سوء استفاده نکنند، هم زمینه قاچاق این محصولات به کشورهای اطرافمان بوجود نیاید. این موضوع بخشی از استدلالات این سمت است.

## ۲/۱/۲. دادن یارانه به انتهای زنجیره ارزش (مصرف کننده) منجر به ایجاد تورم در سایر اقلام مصرفی و در

### نهایت کاهش ارزش پول ملی و در نتیجه منجر به هدر رفت منابع کشور

تئوری دوم این است که یارانه را (در این چهار قلم مهم) به آخر زنجیره ارزش یعنی مصرف کننده بدهید. این سمت جمعیتی استدلال می‌کند، می‌گویند اگر شما چهار قلم کالای اصلی را گران کردید، این تورمی که ایجاد می‌کند، فقط مخصوص این چهار قلم نیست، به سایر اجناس هم سرایت می‌کند. بنابراین عملاً در خوشبینانه‌ترین وضعیت، این یارانه ۳۰۰ یا ۴۰۰ هزار تومانی ظرف یک سال ارزش خودش را از دست می‌دهد. شما به یک خانواده چهار نفره ۱ میلیون و ۶۰۰ هزار تومان پول می‌دهید و می‌گویید برو و کالای موردنظر خود را با قیمت آزاد (مرغ و تخم مرغ و روغن) تأمین کن؛ در شروع کار اینطور است که بخشی از این چهار قلم را تأمین می‌کند، پولی هم برای او اضافه می‌آید و خرج زندگی می‌کند، (خصوصاً برای سه دهک اول الان خوب است)، ولی اگر یک سال دیگر مسئله را ببینیم، این ۴۰۰ هزار تومان به سرنوشت ۴۵۰۰ تومان آقای احمدی نژاد مبتلا می‌شود، یعنی ارزش خودش را از دست می‌دهد. چرا ارزش خودش را از دست می‌دهد؟ چون بقیه اجناس هم گران می‌شود، بعد دوستان شاهد می‌آورند، می‌گویند: الان قیمت خانه استیجاری ۵۰ تا ۱۰۰ درصد رشد کرده است، الان می‌توانید به آن سه دهک بگویید با آن پولی که یارانه گرفتید، خانه را تهیه کنند؟ یا باید خانه‌هایشان را تخلیه کنند و به روستا بروند؟ یا در حاشیه شهر خانه بگیرند؟

## ۲/۲. تعریف غلط از زنجیره ارزش مانع بزرگ محرومیت‌زدایی (انحصارگرایی در تجارت و تمرکزگرایی در تولید

### و توزیع) تعریف صحیح برای محرومیت‌زدایی اقتصادی، افزایش نقش مردم در زنجیره ارزش (ضرورت توزیع سود

#### ناشی از تولید و توزیع حداقل بین مردم ایران)

هر دو طرف استدلال می‌کنند که بر اساس مبنای خودشان عمل شود. حال سؤال ما این است: اساساً مبنای محرومیت‌زدایی را این قرار دهیم که یارانه دولت به ابتدای زنجیره ارزش اختصاص پیدا کند یا به انتهای زنجیره ارزش؟ براساس این مفهوم برویم؟ عرض می‌کنم: «كَلَاهُمَا فِي النَّارِ» هر دو دسته اشتباه می‌کنند.<sup>۷</sup> چون مفهوم غلطی را انتخاب کردند. مفهوم صحیح برای محرومیت‌زدایی این نیست که شما زنجیره معیوب فعلی را در تولید، توزیع، مصرف بپذیرید و بعد با یارانه به دنبال محرومیت‌زدایی باشید. اصلاً این نمی‌تواند تعریف

۱۶. **ارجاع پردازشی:** عبدالله اوتادی در گفت و گو با خبرنگار اقتصادی ایلنا درباره وضعیت بازار اجاره در آستانه آغاز فصل پیک نقل و انتقالات مسکن اظهار داشت: پیش از اینکه دولت در قیمت‌گذاری بازار اجاره دخالت داشته باشد متوسط و میانگین افزایش اجاره‌بها در تهران بین ۹ تا ۱۳ درصد بوده و بین مستاجر و موجر برای این میزان افزایش اجاره‌بها توافق صورت می‌گرفت. طبق قراردادهای امضا شده حدود ۸۰ درصد قراردادهای اجاره با افزایش ۱۳ درصدی منعقد می‌شد. وی با تأکید بر اینکه عامل اصلی افزایش اجاره‌بها دولت است، ادامه داد: اما دولت سه سال است که سقف افزایش اجاره‌بها را به ۲۵ درصد رسانده که در مجموع سه سال این میزان افزایش اجاره‌بها به طور رسمی به ۷۵ درصد رسیده است که به این نرخ رسمی، نرخ تورم و انتظارات تورمی هم اضافه شده به طوری نرخ اجاره در برخی از مناطق تهران تا ۳۰۰ درصد هم افزایش پیدا کرده است.

منبع: خبرگزاری ایلنا (خبرگزاری کار ایران)  
<https://www.ilna.ir/fa/tiny/news-۲۲۹۲۹۳>

۱۷. **ارجاع پژوهشی:** وَعَنْ عَلِيٍّ عَلَيْهِ السَّلَامُ أَنَّهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ قَالَ: يَا عَلِيُّ! فِيكَ مِثْلُ عَيْسَى ابْنِ مَرْيَمَ أَبْصَتْهُ الْيَهُودُ حَتَّى بُهِتَتْ أُمَّهُ وَاحْتَبَتْهُ النَّصَارَى حَتَّى أَنْزَلُوهُ بِالْمَنْزِلَةِ الَّتِي لَيْسَتْ لَهُ يَا عَلِيُّ! يَدْخُلُ النَّارَ فِيكَ رَجُلَانِ مُحِبٌّ مُفْرَطٌ وَ مُبْغِضٌ مُفْرَطٌ كِلَاهُمَا فِي النَّارِ

بحار الأنوار الجامعة لدرر أخبار الأئمة الأطهار عليهم السلام ، جلد ۴۰ ، صفحه ۷۹

صحيحی برای محرومیت‌زدایی باشد. چرا؟ چون زنجیره تولید، توزیع، مصرف دارای عیب است. عیب آن چیست؟ اگر مردم ایران را ۸۰ میلیون نفر در نظر بگیریم، تولیدکنندگان و توزیع‌کنندگان ۱۰ میلیون نفر هستند. ۷۰ میلیون نفر مصرف‌کننده هستند. یعنی ۷۰ میلیون نفر سود ناشی از مصرف را به آن ۱۰ میلیون نفر می‌دهند. درحالی‌که روش صحیح این است که سود ناشی از تولید و توزیع لاقط میان نیمی از مردم ایران توزیع شود که حالا چگونگی آن را بعداً بحث می‌کنم.

اجازه دهید مثالی بزنم: من اخیراً بازار مرغ و تخم مرغ و شیر و گوشت استان قم را به لحاظ آماری بررسی کردم، طبق گزارش مسئولین ۶۰۰ مرکز برای تولید مرغ و تخم مرغ در شهر قم وجود دارد، ۱۲۸۷ واحد برای تولید گوشت و شیر داریم. یک استان مرغ و تخم مرغ و گوشت و شیر مصرف می‌کند ولی سود آن را صاحبان ۱۲۸۷ واحد دامپروری می‌برند. چقدر در یک استان هستند؟ ۱۲۸۷ مجموعه کوچک هستند که سود را می‌برند. در قضیه مصرف مرغ و تخم مرغ (که متأسفانه سرانه آن در ایران خیلی بالاست و مشکلات سلامت هم دارد)، فقط صاحبان ۶۰۰ واحد سود آن را می‌برند. محرومیت از اینجا درست می‌شود که میزان مصرف مرغ، تخم مرغ، گوشت و شیر در یک استانی خیلی بالا است. سود ناشی از این مصرف در اختیار یک جمعیت محدودی قرار می‌گیرد. اینکه ما می‌گوییم زنجیره ارزش در نظام سرمایه‌داری معیوب است، عیب آن همین است. همه شما که تخم مرغ مصرف می‌کنید، همه شما که گوشت و مرغ مصرف می‌کنید، سود آن را فقط صاحبان ۶۰۰ واحد می‌برند. اینطور است که مردم فقیر می‌شوند. اگر دولت محترم (بالاخره باید کارهای انقلابی انجام داد) بیاید در ظرف یک برنامه سه تا چهار ساله تولید مرغ، تخم مرغ، شیر و گوشت را به روستاها تفویض کند. (لاقط در بعضی از مناطق شهری هم این موضوع امکان‌پذیر است.) به روستاها تفویض کند، معنای آن این است که سود ناشی از مرغ، تخم مرغ، شیر و گوشت میان همه مردم روستا توزیع می‌شود. مثلاً اگر ما ۷۰ روستا داریم، مردمان آن ۷۰ روستایی که در حاشیه شهر قم هستند، همه از سود ناشی از تولید و توزیع این اقلام بهره می‌برند. پس تعریف صحیح برای محرومیت‌زدایی اقتصادی، افزایش نقش مردم در زنجیره ارزش است.

مردم در نظام اقتصادی اسلام، نباید فقط مصرف‌کننده باشند؛ باید در سیستم توزیع هم مشارکت داشته باشند؛ در تولید هم مشارکت داشته باشند. این اصل و تعریفی است که ما پیشنهاد می‌کنیم. اگر دولت محترم، نماینده‌های محترم مجلس تدابیری بیاندیشند که مردم نقش‌شان در تولید کشور افزایش پیدا کند، معنای آن چیست؟ معنای آن این است که سود ناشی از تولید کشور در اختیار یک جمعیت محدود قرار نمی‌گیرد، در اختیار بخش قابل توجهی از مردم قرار می‌گیرد. حالا چطور این اتفاق می‌افتد؟ در سوال سوم بحث می‌کنم. اما الان بحث این است که فکر نکنید که این معادله معیوب منتهی به محرومیت‌زدایی خواهد شد. من خواهش می‌کنم دولت محترم و نماینده‌های محترم مجلس دلسوزی ما را توجه کنند. وقت می‌گذارید، هزینه می‌گذارید ولی در نهایت چه کسانی از محرومیت خارج می‌شوند؟ تولیدکنندگان و توزیع‌کنندگان. آنها این سود تجارت هنگفت را می‌برند. آن وقت شما نمی‌توانید با یارانه دادن این گپ طبقاتی را مدیریت کنید. یک راه دارد اینکه فاصله طبقاتی و محرومیت اقتصادی در کشور ما کاهش پیدا کند، یک راه دارد؛ آن راه هم عبارت است از اینکه مردم در تولید و توزیع کشور سهیم شوند.

## ۲/۲/۱. ناکارآمدی مدل تولید تعاونی به علت مدل تولید صنعتی و تمرکزگرایی در تولید

اینجا داخل پراتنز یک نکته‌ای بگویم: بعضی آمدند گفتند با راه‌اندازی شرکت‌های تعاونی این کار را می‌کنیم. یعنی فرض کنید همین ۶۰۰ واحد مرغداری در استان قم باشد، همان ۱۲۸۷ واحد دامی هم باشد، ولی مالکیت اینها در قالب یک تعاونی، به مردم واگذار شود. بعضی این ایده را مطرح می‌کنند. من عرض می‌کنم این ایده هم دسته‌کم از ایده‌های شکست‌خورده فعلی ندارد. چرا؟ چون در این نوع از مدل تولید که شما

پیشنهاد می‌دهید، پدیده معیوب تولید متمرکز شکسته نمی‌شود، بلکه فقط سود آن بین مردم تقسیم می‌شود و تازه آن را هم اگر بخش‌های خصوصی اجازه دهند. اما عیب‌هایی که به تولید صنعتی هست، به این نوع طرح وارد است. شش عیب مهم به تولید صنعتی وارد است:

## ۲/۲/۱/۱. یکی از اشکالات تولید صنعتی گسترش فزاینده بسته‌بندی یکبار مصرف و در نتیجه ایجاد انبوهی از زباله‌های

### غیر قابل بازیافت

یکی اینکه تولید صنعتی، بسته‌بندی صنعتی احتیاج دارد و بسته‌بندی صنعتی هم مساوی با نابودی محیط زیست است. مثلاً الان همه ما امروز یک کدسرو مصرف می‌کنیم، یک آب معدنی مصرف می‌کنیم، یک بیسکویت مصرف می‌کنیم، اگر فرزند داشته باشیم، یک پوفک یا چیپس مصرف می‌کنیم. همین‌طور خانواده خودتان را در نظر بگیرید، بعد آخر شب می‌بینید دو یا سه پلاستیک آشغال تولید کردید. آمار زباله‌های شهر کرج را بیرون بیاورید، آمار زباله‌های شهرهای خودتان را بیرون بیاورید، چرا اینقدر ما زباله داریم؟ یک علت آن این است که همه چیز را به قید بسته‌بندی صنعتی مصرف می‌کنیم. بعد کلی باید هزینه کنیم که بسته‌بندی صنعتی را در سایت‌های بازیافت ببریم و بازیافت کنیم. در شهر کرج هنوز سایت بازیافت راه نیافتاده است که بتواند اینها را بازیافت کند. در کشورهایی هم که بازیافت راه افتاده، سرعت تولید زباله بیشتر از سرعت بازیافت است. بنابراین سازمان ملل اعلام کرده که دنیا بوسیله پلاستیک در آینده نزدیکی از بین خواهد رفت. دو یا سه روز پیش دیدم که در آمریکا در بعضی از ایالت‌ها مصرف پلاستیک یکبار مصرف را ممنوع کردند. نگران نباشید تا حدود

---

۱۸. **ارجاع پردازشی:** معاون خدمات شهر شهرداری کرج گفت: روزانه حدود ۷۰۰ تن زباله در کرج تولید می‌شود و اگر این حجم از زباله را بر تعداد مخازن موجود تقسیم کنیم، متوجه می‌شویم حتی اگر تمام زباله‌های تولیدی شهروندان در مخازن جای داده شود، تعدادی مخزن خالی باقی می‌ماند.

منبع: ایسنا (خبرگزاری دانشجویان ایران)

<https://www.isna.ir/news/140303241713>

۱۹. **ارجاع پرورشی:** "اینگر اندرسن" مدیر برنامه محیط زیست سازمان ملل متحد در این خصوص گفت: توافق حاصل در این گردهمایی می‌تواند مهمترین پیمان چند جانبه از زمان توافق آب و هوایی پاریس در سال ۲۰۱۵ باشد. وی افزود، مردم جهان بشدت از روند رو به رشد زباله‌های پلاستیکی نگران هستند. هدف اصلی پنجمین مجمع محیط زیست سازمان ملل که در نایروبی برگزار می‌شود، دستیابی به شرایط کلی برای یک توافق جهانی در مورد مبارزه جدی با آلودگی پلاستیکی است. بنابراین گزارش فقط ۹ درصد زباله‌های پلاستیکی بازیافت می‌شوند و بقیه وارد زنجیره غذایی شده و به حیوانات، محیط زیست و در نهایت به انسان آسیب وارد می‌کنند. اندرسن در آستانه برگزاری این گردهمایی گفت، جهان با نگرانی و همچنین با امید نظاره‌گر این اجلاس خواهد بود؛ زیرا برای اولین بار در تاریخ، شاهد حرکت جهانی برای مقابله با طاعون آلودگی پلاستیکی هستیم.

وی افزود: از دهه ۱۹۵۰ تا کنون، حدود ۹ میلیارد تن پلاستیک تولید شده که ۷ میلیارد تن از آن بصورت زباله درآمده است. این ضایعات ناپدید نمی‌شوند و حجم زیادی از آنها بازیافت نمی‌شوند.

براساس گزارش سازمان ملل، چنانچه تولید و استفاده از مواد پلاستیکی براساس معاهده‌ای محدود نشود، آلودگی پلاستیکی اقیانوس‌ها تا سال ۲۰۵۰ میلادی چهار برابر خواهد شد و آسیب‌های محیط زیستی گسترده‌ای برای جهان به دنبال خواهد داشت.

منبع: ایرانا (خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران)

<https://irna.ir/xjHDsX>

۲۰. **ارجاع پردازشی:** قانون‌گذاری در مورد دیگر پلاستیک‌های یکبار مصرف و فوم نیز در حال افزایش است. ایالت‌های داکوتای شمالی، اوکلاهاما و تنسی امسال با تصویب قانونی مقامات محلی را از اعمال قانون ممنوعیت استفاده و یا وضع مالیات برای استفاده از ظروف و بسته‌بندی‌های پلاستیکی منع کردند. اینها تنها ایالت‌هایی نیستند که ممنوعیت کیسه‌های پلاستیکی را مورد بررسی قرار دهند. به علاوه قانون‌گذاری در مورد پلاستیک‌های یکبار مصرف از جمله نی‌های آشامیدنی و فوم‌های پلی‌استایرن در میان ایالت‌های مختلف آمریکا در حال افزایش است.

به گفته کمیته ملی قانونگذاری محیط زیست در حال حاضر ۲۰۰ مورد قانونی مربوط به آلودگی پلاستیکی توسط ۳۴ ایالت در نظر گرفته می‌شود. ایالت واشنگتن ممنوعیت کیسه پلاستیکی در سراسر ایالت را در سال ۲۰۱۹ در نظر گرفت و این قانون را در مجلس سنای ایالت متحده تصویب کرد.

منبع: ویکی‌پلاست (خبرگزاری صنعت پلاستیک و بازار محصولات پتروشیمی)

<https://wkpl.ir/n3722>

۱۰ سال آینده، ایران هم همین طور می شود. چپ و راست و بالا و پائین و همه اطراف خودتان را نگاه می کنید، می بینید غرق در پلاستیک و زباله های یکبار مصرف شدید. چرا اینطور شده؟ چون تولید متمرکز است. تولید متمرکز بسته بندی صنعتی می خواهد، بسته بندی صنعتی هم مساوی با تولید زباله است. بنابراین اگر می خواهیم در زباله غرق نشویم، باید کاری کنیم که بسته بندی صنعتی حذف شود. راه حل این است که تولید را از حالت تمرکز خارج کنیم. تولید را غیر متمرکز کنیم. متوجه نمی شوم، چه اشکالی دارد همه روستاها به نحوه پیشرفته قبلی که ما زندگی می کردیم، در حیاط خودشان مرغ و تخم مرغ تولید کنند. حتی در شهر هم در خانه های حیاط دار مانعی ندارد. یک وقتی محاسبه کردم دیدم اگر فقط برای مردم شروع کنیم مزایای تولید غیر متمرکز مرغ و تخم مرغ را توضیح دادن، فقط در یک سال، یک سوم نیاز کشور تامین می شود. با همین حیاط های فعلی که ما در روستا و شهرها داریم. حتی لازم نیست داروا سعه جدیدی هم بسازیم. آن وقت اگر یک سوم تولید کشور را به دوش خود مردم ببندیم، دیگر بسته بندی احتیاج ندارد، ارزان تر هم برای مردم تمام می شود، مردم هم زباله های تر را که عمدتاً باقیمانده غذا و سبزی و میوه است، می توانند به همین حیوانات خانگی بدهند که مصرف کنند. ده فایده اینطوری دارد. حالا این یکی از شش اشکال تولید صنعتی است.

## ۲/۲/۱/۲. اشکال دوم به تولید صنعتی استفاده از افزودنی ها و مکمل های شیمیایی و در نتیجه به خطر افتادن سلامت مردم

یکی دیگر از اشکالات این است که تولید صنعتی مساوی با گسترش استفاده از افزودنی های و مکمل های مجاز و غیر مجاز است. همان مجازش هم غیر مجاز است. مثلاً روزانه ۷۵ تن مصرف مرغ استان البرز است؛ روزانه باید ۷۵ تن مرغ تولید کنید، مگر بدون مکمل غذایی

---

به گزارش ایسنا، "بریان کالی" معاون فرماندار میشیکان از اعمال قانون جدیدی خبر داد که بر اساس آن دولت های محلی از ممنوعیت یا اعمال جریمه برای استفاده از کیسه ها و دیگر ظروف پلاستیکی منع می شوند.

طبق این قانون، اعمال جریمه و مالیات برای استفاده یا فروش ظروف پلاستیکی همچون کیسه پلاستیکی، بطری و دیگر انواع بسته بندی ممنوع شده است. در واقع شهرداری ها و مسئولان شهرها اجازه ندارند مصرف کیسه های پلاستیکی را ممنوع کرده یا مصرف کنندگان آنها را به پرداخت جریمه وادار نمایند. محدودیت و ممنوعیت استفاده از کیسه های پلاستیکی در دیگر بخش های آمریکا و سراسر جهان به شکل گسترده ای رایج است زیرا کیسه های پلاستیکی منبع غیر قابل تجزیه آلودگی هستند. اگرچه در نهایت این مواد به ذرات کوچک تبدیل می شود اما به اعتقاد محققان این فرآیند صدها سال به طول می انجامد.

منبع: ایسنا (خبرگزاری دانشجویان ایران)

<https://www.isna.ir/news/۹۶۰۹۶۰۹۶۰>

۲۱. **ارجاع پرداز شی:** کرج - ایرنا - سرپرست شرکت پشتیبانی امور دام جهاد کشاورزی استان البرز گفت: بیش از پنج هزار تن گوشت مرغ منجمد در انبارهای این شرکت در البرز ذخیره سازی شده است.

محمدرضا راستگو روز سه شنبه در گفت و گو با خبرنگار ایرنا افزود: البرز در تولید گوشت مرغ نه تنها خودکفا نیست بلکه به دیگر استان ها نیز وابستگی دارد به طوری که تولیدکنندگان استانی فقط حدود ۱۰ تا ۱۲ درصد نیاز استان را تامین می کنند و مابقی نیاز از استان های معینی همچون گیلان، زنجان، قزوین و مازندران تامین می شود. وی با بیان اینکه این میزان ذخیره سازی گوشت مرغ منجمد در البرز بی نظیر است، اظهار داشت: همچنین به منظور حمایت از مرغداران استان طرح خرید گوشت مرغ منجمد از تولیدکنندگان به اجرا درآمده است.

وی گفت: پس از اجرای طرح مردمی سازی نظام پرداخت بارانه ها، نرخ گوشت گرم مرغ هر کیلوگرم ۵۹ هزار و ۸۰۰ تومان تعیین شد اما پس از چند روز با کاهش قیمت این محصول در بازار روبرو شدیم فروش می رسد که این کاهش قیمت مرغداران را با ضرر مالی روبرو کرد زیرا با این افزایش قیمت در بازار با مازاد گوشت مرغ در کشور مواجه شدیم. راستگو بیان داشت: در آغاز اجرای طرح مذکور، ابتدا با هیجانات بازار روبرو شدیم که افزایش تقاضا باعث کاهش عرضه گوشت مرغ در بازار شد، اما بلافاصله با تامین به موقع آرامش بازار، با مازاد تولید مواجه شدیم؛ بنابراین شرکت پشتیبانی امور دام موظف به خرید مازاد تولید است.

وی افزود: به همین منظور در راستای حمایت از مرغداران با مصوبه کمیته نرخ گذاری استان که اعضای آن متشکل از نماینده جهاد کشاورزی استان، نماینده شرکت پشتیبانی امور دام و نماینده اتحادیه مرغداران گوشتی استان می باشد، قیمت مصوب خرید گوشت منجمد مرغ از مرغداران مشخص شد. وی اظهار داشت: هم اکنون این محصول با قیمت هر کیلوگرم ۵۱ هزار تومان از مرغداران در سردخانه خریداری می شود و شرکت پشتیبانی امور دام البرز گوشت های منجمد را در سردخانه های هدف خود ذخیره سازی می کند.



می‌شود. باید مکمل‌های غذایی متعدد به این مرغ‌ها بدهید؛ وقتی مکمل‌های غذایی متعدد دادید، مرغ‌ها به لحاظ سلامت حتماً برای بدن شما مفید نخواهند بود و به ضرر سلامت شما تمام می‌شود.

در مواردی که شرکت‌های لبن را ایجاد می‌کنید، چه عرضه شیر، چه عرضه دوغ و همه لبنیاتی که عرضه می‌کنید، اینها همه دارای مواد افزودنی است، وگرنه آن مواد لبنی اصلاً دوام نمی‌آورند. بنابراین اگر کسی تولید صنعتی را بپذیرد، باید مواد افزودنی را هم بپذیرد. دروغ‌هایی که روی بسته‌بندی آبمیوه‌هاست: بدون مواد افزودنی. واقعاً یک آبمیوه‌ای بدون مواد افزودنی، شش ماه دوام می‌آورد. مثلاً در مورد شیر می‌گویند: هژمونیزه می‌کنند، من سوال می‌کنم: شیر را هژمونیزه کنند، همان شیری است که در روایات ما تاکید شده است که شفاء است؟ یا نه اصلاً فایده ندارد، یک ماده سفید بی‌خاصیت یا کم‌خاصیت است. اگر تولید متمرکز را بپذیریم، همه این عوارض غذایی را پذیرفتیم. و اشکالات دیگری که وارد است. بنابراین کسانی که از ایده تعاونی‌ها دفاع می‌کنند، این شش اشکال را نمی‌بینند.

### ۲/۳. افزایش نقش مردم و غیرمتمرکز کردن تولید و توزیع تعریف پایه الگوی پی شرف در حوزه محرومیت‌زدایی اقتصادی

ایده اصلی ما این نیست که افزایش نقش مردم در تولید و توزیع تعاونی‌ها را گسترش دهیم. گرچه تعاونی‌ها نکات مثبتی نسبت به بقیه طرح‌ها دارد، ایده اصلی این است که تولید و توزیع را به معنای واقعی کلمه مردمی و غیرمتمرکز کنیم که حالا بعداً در سرفصل سوم توضیح می‌دهم. پس سوال دوم را پاسخ دادم. می‌گویم محرومیت‌زدایی نیاز به مفهوم پایه دارد. مفهوم پایه ما این است: افزایش نقش مردم در تولید و توزیع کشور است. سود ناشی از تولید و توزیع بین مردم پخش می‌شود.

من از همه شما خواهش می‌کنم تا موقعی که کارهای زیرساختی می‌کنیم، از فروشگاه‌های زنجیره‌ای خرید نکنید. وقتی شما از فروشگاه‌های زنجیره‌ای خرید می‌کنید، در واقع سود توزیع کشور را در اختیار چند نفر سرمایه‌دار قرار می‌دهید و صدها فروشگاه خورد در اطراف این

---

وی با بیان اینکه هم اکنون قیمت خرید گوشت منجمد مرغ برای هر کیلوگرم ۵۲ هزار تومان تعیین شده که از قیمت خرید توسط شرکت پشتیبانی بالاتر رفته است، گفت: پس از این افزایش قیمت مرغان برای فروش محصول خود به شرکت پشتیبانی تمایل کمتری نشان می‌دهند و این در حالی است تاکنون موفق به خرید ۵۲۰ تن گوشت مرغ به صورت منجمد از مرغان شده ایم.

سرپرست شرکت پشتیبانی امور دام استان البرز یکی از اهداف طرح خرید گوشت مرغ از مرغان را حمایت از تژاد ایرانی آرین و راس دانست و افزود: البرز یکی از استان‌های پرورش دهنده مرغ‌های آرین و راس می‌باشد.

وی پرورش این تژاد را برای مرغان با صرفه اقتصادی مناسب عنوان کرد و اظهار داشت: مرغ‌های آرین دوره پرورش کوتاهتری نسبت به تژادهای وارداتی دارد به طوری که دوره پرورش این تژاد ۴۵ روزه می‌باشد و وزن استاندارد لاشه این تژاد یک کیلو و ۸۰۰ گرم می‌باشد که منجر می‌شود مرغان بتوانند یک دوره پرورش بیشتری نسبت به دیگر تژادهای جوجه ریزی داشته باشند.

در استان البرز حدود ۱۷۰ واحد فعال مرغ‌گوشتی وجود دارد که در هر دوره پرورش نیمی از این واحدها در پروسه تولید هستند.

منبع: ایرانا (خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران)

<https://irna.ir/xjJLQN>

۲۲. ارجاع بزوه شی: مُحَمَّدُ بْنُ یَحْیَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ خَالِدٍ عَنْ عَبْدِ اللَّهِ بْنِ الْمُغْبِرَةِ عَنْ إِسْمَاعِيلَ بْنِ أَبِي زَيْدٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: أَلْبَانُ الْبَقَرِ دَوَاءٌ وَ سُؤْمُهَا شِفَاءٌ وَ لُحُومُهَا دَاءٌ

اسماعیل بن ابی زیاد گوید: امام صادق علیه السلام فرمود: شیر گاو دارو است و روغن گاو شفا از بیماری و گوشت آن بیماری است.

الکافی، جلد ۶، صفحه ۳۱۱

وَ تَقَدَّمَ عَنْ طَبِّ الْمُسْتَفْرِیِّ، قَوْلُهُ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ: لَحْمُ الْبَقَرِ دَاءٌ وَ لَبْنُهَا دَوَاءٌ

پیامبر گرامی اسلام فرمودند: «گوشت گاو بیماری است و شیر آن شفابخش»

مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل، جلد ۱۶، صفحه ۳۷۵

فرو شگاه‌های زنجیره‌ای از بین می‌روند و بعد این فرو شگاه‌های کوچک برده (کارگر) همین فرو شگاه‌های بزرگ می‌شوند. یعنی نوع اخلاق خرید مردم خیلی مهم است. البته اقدامات زیر ساختی هم لازم است که باید عرض کنم. راجع به آن باید بعداً بحث کنم. پس این هم سوال دوم: نقش مردم باید افزایش پیدا کند. ایده خیلی مشخص است، ایده خیلی روشن است. «لَوْ أَنْزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَرَأَيْنَاهُ خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ» اگر کسی واقعاً دنبال این باشد که مشکل مردم را حل کند، این راه حل هم راه حل مشخصی است.

در مجمع تشخیص مصلحت نظام و نمایندگان مجلس، عده‌ای آن طرف طیف ایستادند، می‌گویند: یارانه را به تولید کننده و وارد کننده بدهید، بیشتر به نفع مردم است. این طرف هم عده‌ای کارشناس در سازمان برنامه و بودجه، طرف دیگر طیف ایستادند و می‌گویند: ما یارانه را به مردم باید به صورت مستقیم پرداخت کنیم. چرا دو طرف کارشناسی غربی، کارشناسان ما توزیع می‌شوند؟ نمی‌شود حرف سومی را در این میان گذاشت؟ این آن بحثی است که مطرح می‌کنیم. این خیلی مسئله مهمی است، توجه کنید. البته فقط اختصاصی به این بحث‌ها هم ندارد، در همه حوزه‌ها کارشناسان ما گرفتار هستند. (ان شاء الله در روز ۱۲۴م در قم عرض خواهم کرد.)

هر وقت دیدید که کسی تعریف مدرنیته را پذیرفته ولو زیر امامه هم بپذیرد، ولو نماز هم بخواند، تا آخر مجبور است، تمام تدابیر مدرنیته را امضاء کند. آخرش محرومیت‌زدایی حل نمی‌شود. آن صیهونیست‌هایی که نظام سرمایه‌داری را طراحی کردند، دودوتا چهارتا کردند. گفتند سود تولید و توزیع را ما و عوامل مان می‌بریم، بعد بودجه دولت‌ها را هم برای محرومیت‌زدایی می‌گذاریم. حالا مگر بودجه دولت‌ها چقدر است که بتوان با آن محرومیت‌زدایی کرد؟ اصل قضیه را برای خودشان بستند. امام می‌فرمودند: «سرمایه‌دارهای زالو صفت» خیلی تعبیر بامسمایی ایشان داشتند. مثل زالو سود ناشی از جریان اقتصاد در جامعه را می‌مکند. این را باید از بین برد. باید این مسئله را حل کرد.

۲۳. **ارجاع پژوهشی:** لَوْ أَنْزَلْنَا هَذَا الْقُرْآنَ عَلَى جَبَلٍ لَرَأَيْنَاهُ خَاشِعًا مُتَصَدِّعًا مِنْ خَشْيَةِ اللَّهِ وَتِلْكَ الْأَمْثَالُ نَضْرِبُهَا لِلنَّاسِ لَعَلَّهُمْ يَتَفَكَّرُونَ

اگر این قرآن را بر کوهی نازل می‌کردیم، قطعاً آن را از ترس خدا فروتن و از هم پاشیده می‌دید. و این مثل‌ها را برای مردم می‌زنیم تا بیندیشند.

قرآن کریم، سوره مبارکه حشر، آیه ۲۱

۲۴. **ارجاع پژوهشی:** مثلاً در بحث عروق بحث پایه این است. (اطباء جا انداختند، همین پزشکان سلولی) برای ما جا انداختند که عروق تقسیم به وریدها و شریان‌ها می‌شوند، دو عرق فرعی، عروق لنفی و مویرگ‌ها هم داریم. اگر کسی این تعریف را پذیرفت، عروق وریدی و شریانی را پذیرفت، باید تا آخر تصمیمات پزشکی سلول پایه را بپذیرد. ما در جلسات طبیب مشاور و عروق عرض کردیم: تعریف اصلی انبیاء از عروق این است که ما عروق ساکن و متحرک داریم. شما را از این تقسیم عروق به سرخرگ و سیاهرگ خارج می‌کند. می‌گوید: طور دیگر نگاه کن، عروق ساکن و عروق متحرک. بعد توضیح می‌دهند: مریضی آن موقعی پیدا می‌شود که عروق ساکن، متحرک شوند و عروق متحرک ساکن شوند. تعریف دیگری را روبروی شما می‌گذارد. حالا ما کارکردهای عروق را بر مبنای ساکن و متحرک در ۱۲ گروه آوردیم که در روز ۱۲م بحث خواهم کرد. مثلاً شما عروقی به اسم عروق تغذیه عمومی داریم که در روایات، به آن عرق عشا می‌گویم. باید از این عروق به نوعی مواظبت کرد. عروقی داریم که موثر بر کوری هستند، عروق اعمی. عروقی که بر خوره و مشکلات پوستی موثر هستند، عروق الاکله یا عرق الاکله. عروقی که بر رنگ پوستی موثر هستند، عرق برص. از همین دست، عروق واشجه، عرق النساء، این عروق را شروع به بحث کردن می‌کنیم، بعد هم تدابیر دیگری پیشنهاد می‌دهیم. ولی نقطه خروج کجاست؟ موقعی که ما تعریف پزشکی سلول پایه را بپذیریم. وقتی خودمان از عرق تعریف داریم، با مردم صحبت می‌کنیم. می‌گویم مردم دو نوع عرق و رگ داریم، عروق ساکن و عروق متحرک. این هم شبیه آن است. در همه جا همین‌طور است.

انتقال از متن اصلی

۲۵. **ارجاع پژوهشی:** منشور روحانیت: «روحانیت متعهد به خون سرمایه داران زالو صفت تشنه است و هرگز با آنان سر آشتی نداشته و نخواهد داشت.» ۳ اسفند ۱۳۶۷

صحیفه امام خمینی - جلد ۲۱ - صفحه ۲۷۶

### ۳. برای افزایش نقش مردم در تولید و توزیع برای محرومیت‌زدایی چگونه باید رفتار کرد؟

سوال سوم، فرض کنید کسی این تعریف را بپذیرد. بگویید: افزایش نقش مردم در تولید و توزیع؛ چگونه باید رفتار کند؟ هفت اقدام ما برای مردمی کردن توزیع و هفت اقدام هم برای مردمی کردن تولید پیشنهاد دادیم. یعنی این هفت اقدام باید انجام شود تا این موضوع پیش رود. (با گفتن نمی‌شود.) سرجمع ۱۴ اقدام در برنامه ملی محرومیت‌زدایی برای مردمی کردن تولید و توزیع وجود دارد. یک سری اقدامات هم برای ابعاد غیراقتصادی محرومیت‌زدایی وجود دارد که سر هم با اینها صد اقدام می‌شود. پس این برنامه ملی محرومیت‌زدایی به معنای واقعی کلمه برنامه تفصیلی است و می‌شود با این برنامه یک قدم کشور را جلو برد و [به معنای واقعی کلمه] محرومیت‌زدایی داشته باشیم. بخشی از این ۱۴ اقدام اقتصادی را محضران می‌گویم.

### ۱۳/۱. اجرای شدن قانون احیای موات اولین اقدام در زمینه افزایش نقش مردم در تولید برای محرومیت‌زدایی از

#### جامعه

اولین کاری که باید انجام شود، این است که قانون احیای موات در کشور ما اجرایی شود. می‌گویید این چه ربطی به محرومیت‌زدایی دارد؟ می‌گویم: اگر مردم می‌خواهند تولید کننده باشند، نیاز به زمین دارند و آن زمین را هم باید رایگان در اختیار مردم قرار داد. اینها که من می‌گویم واقعاً در کشور قانون است. همین الان هرکس بخواهد کارخانه ایجاد کند، زمین رایگان در اختیار او قرار می‌دهند. یعنی الان قانون احیای موات در کشور ما در حال اجراست ولی برای سرمایه‌داران اجرا می‌شود. بعضی فکر می‌کنند، اجرا کردن این حرف‌ها خیلی سخت است. من عرض می‌کنم، همین الان طبق قوانین کشور هرکس بخواهد کارخانه ایجاد کند، دولت به او زمین رایگان می‌دهد. همین الان پس این قانون هست. حالا ما چه چیزی اضافه کردیم؟ می‌گوییم این موضوع را به غیر سرمایه‌داران هم بدهید. تا آنها هم بتوانند وارد عرصه تولید شوند. طبق روایات ما احیای موات سه محور اصلی دارد. پس اگر قرار باشد، قانون احیای موات در کشور احیاء شود، باید این سه محور تبدیل به طرح و لایحه شود و وارد مجلس شود و بحث و تصویب شود.

۲۶. **ارجاع پرورشی:** قانون نحوه واگذاری و احیاء اراضی در حکومت جمهوری اسلامی ایران

مصوب ۱۳۵۸/۶/۲۵

با توجه به اصول و موازین شرع مقدس اسلام مبنی بر تعلق اراضی و منابع طبیعی به آفریدگار بزرگ و بهره‌گیری انسان از این مواهب الهی بر اساس کارمفید و در جهت رفع نیاز و خودکفایی جامعه و به منظور تشویق و حمایت از کار و کوشش و همکاری افراد در زمینه فعالیت‌های کشاورزی و جلوگیری از معطل ماندن بی‌مورد منابع آب و خاک، مقررات ذیل در مورد نحوه زمین‌داری و ترتیب واگذاری و احیاء و بهره‌برداری از اراضی تصویب و به مرحله‌اجراء گذاشته می‌شود. برای مطالعه بیشتر به پیوست ۱ مراجعه فرمائید.

منبع: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، قوانین و مقررات

<https://rc.majlis.ir/fa/law/show/98243>

۲۷. **ارجاع پژوهشی:** وَ رَوَى هِشَامُ بْنُ عُرْوَةَ عَنْ أَبِيهِ عَنْ سَعِيدِ بْنِ زَيْدٍ بْنِ نُفَيْلٍ أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَ آلِهِ قَالَ: مَنْ أَحْبَبَ أَرْضاً مَتَيْتَةً فَهِيَ لَهُ وَ لَيْسَ لِعِزِّ ظَالِمٍ حَقٌّ

پیامبر گرامی اسلام فرمودند: هرکس زمینی را زنده کند، پس از آن اوست و برای هیچ ظالمی حقی در آن نیست.

عوالي اللئالی العزیزة فی الأحادیث الدینیة ، جلد ۳ ، صفحه ۴۸۰ / المجازات النبویة ، جلد ۱ ، صفحه ۲۴۰

## ۳/۱/۱. اقدامات لازم برای احیای قانون احیای موات شامل: مدیریت آب غیر متمرکز؛ برتری دادن به شاغل باغی؛ احیای

### نهاد خانواده

اقدام اول که حضرت فرمود که بدانید، احیا کردن از نظر من پیغمبر سه مصداق دارد. این در روایات ماست. یکی اینکه زمین را از محل بیت المال و انفال بگیری، بتوانید در آن زمین آب جاری کنید. بدانید احیای موات به چه معناست. یک مصداق دیگر این است که زمین را از دولت بگیری، باغداری یا کشاورزی کنید (که باغ بیشتر تاکید شده است). این هم یک مصداق است. مصداق دیگر احیاء این است که شما زمین را از دولت بگیری و خانواده را در آنجا ساکن کنید، یک خانه مسکونی یا دارواسعه بسازید. (در مورد دارواسعه مستقلاً توضیح می‌دهیم). پس سه مصداق دارد.

### ۳/۱/۱/۱. ایجاد مدیریت غیر متمرکز آب کشور دارای سه خاصیت بسیار مهم

دقت کنید که ببینید که قانون پیغمبر فایده آن چیست؟ اگر شما به مردم بگویید که مردم ببینند برای مسئله احیای موات بخشی از مردم زمین را تحویل بگیرند و قناتی ایجاد کنند، یک منبع آبی را در اختیار مردم قرار دهند. چه اتفاقی می‌افتد؟ مدیریت آب کشور به تدریج غیر متمرکز می‌شود. می‌دانید اگر مدیریت آب کشور غیر متمرکز شود، لاقلاً سه خاصیت مهم دارد:

### ۳/۱/۱/۱/۱. جلوگیری از هدر رفت آب یا مدیریت غیر متمرکز آب کشور

یکی اینکه پدیده هدر رفت آب چه در پشت مخزن سد، و چه در مسیر انتقال آب کاهش پیدا می‌کند. اینکه گفته می‌شود که ۴۰ درصد آب پشت مخزن سدها تبخیر می‌شود، یعنی با وضعیت فعلی که کشور ایران، کشوری کم آب است؛ باید این سوال را مطرح کرد: پس چرا سد می‌سازید که ۴۰ درصد آب تبخیر شود و از دست برود. این یک اشکال مهم است. در سیستم توزیع هم همین‌طور است. چون شبکه انتقال آب فرسوده است، آب هدر می‌رود. این یک مسئله است.

### ۳/۱/۱/۱/۲. پیشگیری از حملات بیوتروریسمی با مدیریت غیر متمرکز آب کشور

یک مسئله دیگر: وقتی منابع آب متمرکز است، احتمال پدیده‌های بیوتروریسمی بالاست؛ تا موقعی که منابع آب غیر متمرکز هستند. الان کافیست (ولو اینکه شما هر نوع محافظتی انجام دهید) کسی سد ۱۵ خرداد قم را آلوده کند، همه شهر قم را مریض می‌کند. (ا صلاً انتظار ندارم، را ضی نیستیم، که شما فکر کنید که سازمان‌های بین‌المللی ممکن است این کار را کنند؛ منظورم کسان دیگری است. سازمان‌های بین‌المللی اصلاً دشمنی با ما ندارند! هیچ احتمال آن نمی‌رود که مثلاً منابع آبی ما را آلود کنند! (البته ذیل بحث‌های علمی) ولی به هر حال احتمال آن هست.) اما فرض کنید در شهری ۱۰۰ منبع آبی هست، خیلی برای بیوتروریسم کار مشکل می‌شود.

### ۳/۱/۱/۱/۳. جلوگیری از پدیده آب فروشی با مدیریت غیر متمرکز آب کشور

مسئله سوم: پدیده فروش آب در کشور برداشته می‌شود. ما کلی روایت داریم که نباید آب را خرید و فروش کرد. ولی الان شما به اسم اینکه باید شرکت‌هایی که ایجاد کنید که این شرکت‌ها آب را باید از منبعی به خانه شما منتقل کنند، آب را می‌فروشید. آب یک پدیده رایگان در تفکر

۲۸. ارجاع پژوهشی: عَلِيٌّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ النَّوْفَلِيِّ عَنِ السَّكُونِيِّ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ قَالَ النَّبِيُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: مَنْ غَرَسَ شَجْرًا أَوْ حَفَرَ وادياً بَدِيئاً لَمْ يَسْبِقْهُ إِلَيْهِ أَحَدٌ أَوْ أَحْبَباً أَرْضاً مَبْتِئَةً فَهِيَ لَهُ قِضَاءٌ مِنَ اللَّهِ عَزَّ وَجَلَّ وَرَسُولِهِ  
امام صادق علیه السلام از پیامبر گرامی اسلامی نقل فرمودند: «هرکس درختی را بکارد و چاهی در بیابانی حفر کند، در حالیکه قبل از او هیچ کس از او پیشی نگرفته و زمینی را زنده کند، پس برای اوست. این حکمی است برای او از جانب خدای عز و جل و رسولش.»

الكافي ، جلد ۵ ، صفحه ۲۸۰ / من لا يحضره الفقيه ، جلد ۳ ، صفحه ۲۴۰ / الإستهصار فيما اختلف من الأخبار ، جلد ۳ ، صفحه ۱۰۷

۲۹. ارجاع پژوهشی: وَ عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَآلِهِ: أَنَّهُ نَهَى عَنْ بَيْعِ الْمَاءِ وَ الْكَلْبِ وَ النَّارِ

انبیاء و تفکر دینی است، ولی الان در دوران مدرنیته، پدیده آب فروشی بوجود آمده است؛ بنابراین مردم وقتی می‌خواهند آب هم مصرف کنند، باید در سبد هزینه‌ها ببینند. حالا چون جمهوری اسلامی است، یک قدم تخفیف قائل شدند، می‌گویند اگر کسی آب کم مصرف کند، اگر کسی کمیته امدادی باشد، یا از بهزیستی باشد، با او پول آب را حساب نکنید. این هم هنوز کامل نشده است، اگر این هم کامل شود، من عرض می‌کنم، بقیه مردم هم باید آب را رایگان مصرف کنند. منتها تا موقعی که شما مدل متمرکز تامین آب را دارید، هزینه‌ها اجازه نمی‌دهد. اگر غیرمتمرکز شود، این اتفاق می‌افتد. (این مسئله را بررسی علمی کردم، من خواهش می‌کنم، دوستان وزارت آب به این مسئله توجه کنند.) متخصصینی در کشور داریم که همین الان می‌توانند آب را کشف و استحصال کنند، شما زمین در اختیار قرار دهید تا این کار را انجام دهند. شما وقتی زمین را واگذار به کسی می‌کنید، خود آن شخص سود می‌برد. آبی را جاری کرده که به دیگران می‌دهد. می‌گوید پول آب را نگیر، در عوض این زمین متعلق به تو باشد. خیلی مهم است. احکام رسول الله اینطور دقیق است. وقتی حضرت می‌فرماید یکی از مهمترین مصادیق احیای موات این است که شما بتوانید آب جاری کنید. حضرت می‌خواهد آب را مجانی و سالم‌تر کند. می‌خواهد آب را بدون هدر رفت در اختیار مردم قرار دهد. اینها آن احکام پیچیده‌ای است که نبی اکرم روی آن ایستاده است.

## ۳/۱/۱/۲. برتری دادن به مشاغل باغی در جامعه اسلامی منجر به کاهش هزینه میوه و در نتیجه مصرف گسترده میوه و تامین

### سلامت جسمی و روحی جامعه

مصدق دوم چه خاصی دارد؟ شما می‌خواهید احیای موات کنید، پیامبر فرمود: به شرطی که باغ در دست کنید. حضرت می‌خواهد تعداد باغ‌ها را در جامعه اسلامی افزایش دهد تا قیمت میوه بشکند. الان ببینید قیمت میوه چطور است؟ از روی زمین سه چیز قابل استفاده است: (در روایت هست) «الحبّه و الثمار و البقول» می‌گوید: شما از زمین سه چیز می‌توانید برداشت کنید: دانه‌ها، (دانه‌ها یکی از قوت‌هایی است که خدا در زمین قرار داده است.) سبزی‌ها (بقول) و ثمار (میوه‌ها). حضرت می‌گوید: من زمین را در اختیار مردم قرار می‌دهم تا تعداد باغ‌ها زیاد شود تا مردم با پدیده کمبود میوه مبتلا نشوند.

از پیامبر مکرم اسلام است که از فروش آب و گیاه و آتش نهی کرد

دعائم الإسلام و ذکر الحلال و الحرام و الفضایا و الأحکام ، جلد ۲ ، صفحه ۲۰ / مستدرک الوسائل و مستنبط المسائل ، جلد ۱۳ ، صفحه ۲۴۲

۳۰. **ارجاع بزوه شیء:** فَأَمَّا مَا يَجَلُ وَيَجُوزُ لِلإِنْسَانِ أَكْلُهُ مِمَّا أُخْرِجَتِ الأَرْضُ فَتَلَاكُهُ صُوفٍ مِنَ الأَعْزَبَةِ صُنْفٌ مِنْهَا جَمِيعُ الْحَبِّ كُلُّهُ مِنَ الْجَنْطَةِ وَ السَّعِيرِ وَ الأَرَزِّ وَ الْحَمَصِ وَ غَيْرِ ذَلِكَ مِنْ صُوفِ الْحَبِّ وَ صُوفِ السَّمَسِيمِ وَ غَيْرِهَا كُلُّ شَيْءٍ مِنَ الْحَبِّ مِمَّا يَكُونُ فِيهِ غِذَاءُ الإِنْسَانِ فِي بَدَنِهِ وَ قُوَّتُهُ فَحَلَالٌ أَكْلُهُ وَ كُلُّ شَيْءٍ تَكُونُ فِيهِ الْمَصْرَةُ عَلَى الإِنْسَانِ فِي بَدَنِهِ فَحَرَامٌ أَكْلُهُ إِلا فِي حَالِ الصَّرْوَةِ وَ الصَّنْفِ الثَّانِي مِمَّا أُخْرِجَتِ الأَرْضُ مِنْ جَمِيعِ صُوفِ الثَّمَارِ كُلِّهَا مِمَّا يَكُونُ فِيهِ غِذَاءُ الإِنْسَانِ وَ مُنْفَعَةٌ لَهُ وَ قُوَّتُهُ بِهِ فَحَلَالٌ أَكْلُهُ وَ مَا كَانَ فِيهِ الْمَصْرَةُ عَلَى الإِنْسَانِ فِي أَكْلِهِ فَحَرَامٌ أَكْلُهُ وَ الصَّنْفُ الثَّالِثُ جَمِيعُ صُوفِ البُقُولِ وَ التَّنْبَاتِ وَ كُلُّ شَيْءٍ تَنْبَتَ الأَرْضُ مِنَ البُقُولِ كُلِّهَا مِمَّا فِيهِ مَنَافِعُ الإِنْسَانِ وَ غِذَاءٌ لَهُ فَحَلَالٌ أَكْلُهُ وَ مَا كَانَ مِنْ صُوفِ البُقُولِ مِمَّا فِيهِ الْمَصْرَةُ عَلَى الإِنْسَانِ فِي أَكْلِهِ نَظِيرُ بقُولِ السُّمُومِ الفَائِلَةِ وَ نَظِيرُ الدَّفْلَى وَ غَيْرِ ذَلِكَ مِنْ صُوفِ السَّمِّ الفَائِلِ فَحَرَامٌ أَكْلُهُ.

اما آنچه خوردنش برای انسان حلال و روا است از آنچه که در زمین روید سه صنف از غذا است يك صنف همه حیوانات از گندم و جو و برنج و نخود و صنف نخود و جز آن از اصناف حبوب، و صنف کنجد و جز آن از حبوب هر چه غذای تن انسانست و باو نیرو دهد خوردنش حلال است، و هر چه برای تن انسان زیان دارد خوردنش حرامست جز در حال ضرورت. و صنف دوم از هر چه که از زمین برآید از اقسام همه میوه‌ها که غذای انسانست، و برایش سود و نیرو دارد خوردنش حلال است، و هر چه برای انسان زیان دارد خوردنش حرامست. و صنف سوم اقسام سبزیجات و گیاه و هر چه از زمین بروید، و هر گونه سبزیجات که برای انسان سود و غذائیت دارد خوردنش حلال است، و هر صنف از سبزیجات که برای انسان خوردنش زیان دارد نظیر سبزیجات زهرناک کشنده و نظیر خرزهره و جز آن از اصناف زهر کشنده همه‌اش حرام است.

تحف العقول، ترجمه کمره ای؛ ج ۱ ص ۳۵۳ / الفصول المهمة فی اصول الائمة (تکملة الوسائل) ، جلد ۲ ، صفحه ۴۴۵



## ۳/۱/۱/۳. زمین رایگان در اختیار خانوار منجر به کاهش قیمت مسکن و کاهش فشار زندگی به خانواده‌ها و در نتیجه احیای

### نهاد خانواده

در مورد سوم، حضرت فرمود: (یکی دیگر از مصادیق احیای موات) خانواده خود را اسکان دهید. من سوال می‌پرسم: اگر احیای موات راه بیافتد چند نفر از این سی درصد مستاجری که ما در ایران داریم، خانواده خود را در خانه‌های خود شان می‌برند؟ خودتان می‌توانید محاسبه کنید. مردم از سر مجبوری الان سی درصد مستاجر هستند. همان ۷۰ درصد مالک هم اگر به آنان زمین اختصاص داده شود، لااقل بخشی از وقت‌شان در این داروابعه‌ها می‌برند. یعنی مردم از این مدل آپارتمان و شرایط فعلی کشور رهایی پیدا می‌کنند. راه حل دارد.

طبق گزارش‌هایی که دولت داده، ۴۰۰ همت در سال نیاز داریم تا این ۴ میلیون مسکن را بسازیم. یعنی در طول چهار سال ۱۶۰۰ همت احتیاج داریم. این پول را یا باید از طریق محل پول بانک تامین کنیم، که بانک‌ها چنین وامی را نخواهند داد. (چون سود بانکی حدوداً ۱۸ درصد است که البته ربا است؛ ما چنین چیزهایی در اسلام نداریم. حالا حتی اگر فرض کنیم حلال هم کرده باشند، من عرضم این است که بانک‌ها حاضر نمی‌شوند در وقتی که تورم ۴۰ درصد است، وام ۱۸ درصد بدهند. بانک‌ها پدیده نجسی هستند، به فکر سود مردم نیستند.) دنبال این هستند که سود خودشان را داشته باشند. دولت می‌خواهد چه کار کند؟ می‌خواهد مسکن برای مردم نسازد؟ من عرض می‌کنم که زمین را واگذار به مردم کنید، خودشان می‌سازند. می‌شود تدابیر دیگری هم اندیشید. ولی اگر شما زمین را در اختیار مردم قرار دهید، اولین اتفاقی که می‌افتد، دو سوم قیمت تمام شده خانه کاهش پیدا می‌کند. خصوصاً در شهرهای بزرگ، یک سوم قیمت خانه علتش بناست، دو سوم قیمت متعلق به زمین است. وقتی زمین زیاد باشد، بازارش کساد می‌شود. آرام آرام مردم می‌توانند بروند و خانه‌های خودشان را بسازند. می‌شود آنجا هم دولت کمک‌هایی را در نظر بگیرد ولی حتماً کمتر از ۴۰۰ همت در سال خواهد بود. زمین را در اختیار مردم قرار دهید، زمین احتکار نشود، قیمت خانه می‌شکند. آن وقت مشکل اصلی ازدواج حل می‌شود.

۳۵. **ارجاع پژوهشی:** عَلِيُّ بْنُ إِبْرَاهِيمَ عَنْ أَبِيهِ عَنِ ابْنِ أَبِي عُمَيْرٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ حُمَرَانَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ قَالَ سَمِعْتُ أَبَا جَعْفَرٍ عَلَيْهِ السَّلَامُ يَقُولُ: أَيُّمَا قَوْمٍ أَحْيَاوْا شَيْئًا مِنَ الْأَرْضِ وَ عَمَرَوْهَا فَهَمَّ أَحَقُّ بِهَا وَ هِيَ لَهُمْ.

محمد بن مسلم گوید: از امام باقر علیه السلام شنیدم که می‌فرمود: هر قومی که بخشی از زمین را زنده کردند و آن را آباد نمودند، به آن سزاوارتر هستند و برای خودشان است.

الكافي , جلد ۵ , صفحه ۲۷۹

۳۶. **ارجاع پردازشی:** محمودزاده (معاون وزیر راه و شهرسازی) تاکید کرد: ما حدود ۸/۵ میلیون خانوار مستاجر در کشور داریم و اکثراً به این دلیل است که درآمد کافی برای خرید مسکن ندارند. در شرایط کرونا این درآمد کمتر هم شده است. اگر حاکمیت به دلیل مصالح عمومی، مساله بهداشت و محدودیت‌های رفت و آمد را جدی می‌گیرد، موضوع معیشت اقشار پایین را نیز باید مدنظر قرار دهد. بسیاری از کسبه که مغازه‌شان اجاره‌ای بود مغازه‌ها را تحویل دادند و شغلشان به حداقل ممکن رسید.

منبع خبرگزاری اقتصاد آنلاین

<https://www.eghtesadonline.com/n/YiMi>

۳۷. **ارجاع پردازشی:** بر اساس قانون جهش تولید مسکن سالانه باید ۳۶۰ هزار میلیارد تومان از سوی بانک‌ها و مؤسسات مالی برای طرح مسکن‌سازی دولت (نهضت ملی مسکن) پرداخت شود که متناسب با تورم اعلامی از سوی بانک مرکزی این رقم افزایش می‌یابد.

در این طرح قرار است در شهر تهران ۴۵۰ میلیون تومان، شهرهای بالای یک میلیون نفر جمعیت ۴۰۰ میلیون، مراکز استان‌ها ۳۵۰ میلیون، سایر شهرها ۳۰۰ میلیون و در روستاها ۲۵۰ میلیون پرداخت شود. این تسهیلات در ۴ مرحله پی‌کنی — فونداسیون ۱۰ درصد، اسکلت — سقف ۴۰ درصد، سفت‌کاری ۲۵ درصد و نازک‌کاری ۲۵ درصد به سازنده پرداخت خواهد شد.

سود این تسهیلات نیز بین ۵ تا ۱۸ درصد است که متقاضی پس از یک دوره مشارکت حداکثر ۳ ساله، بازپرداخت تسهیلات آن را شروع خواهد کرد.

منبع: خبرگزاری تسنیم

<https://www.tasnimnews.com/fa/news/13990227/01/1401>

پس قانون احیای موات سه خا صیت دارد: یک، مدیریت آب غیرمتمرکز. دو، برتری دادن به مشاغل باغی. سه، احیای نهاد خانواده. یک قانون است ولی لااقل این سه دسته فایده را دارد. بهتر نیست دولت به جای طرح‌های توسعه غربی، این طرح را عملیاتی کند؟ حالا شیوه بحث‌های حقوقی مرتبط با احیای موات را بعداً توضیح می‌دهم که مسیر اجرایی اش چگونه است؟ چگونه باید رفت؟ این موضوع را بعداً بحث می‌کنیم ولی احیای موات، این [فواید را دارد]. این یکی از آن چهارده اقدام است.

حالا شما احیای موات کردی، همه در خانه شان حیاط دارند، چه می‌شود؟ همه مرغ و تخم‌مرغ شان برعهده خود شان می‌شود. دیگر لازم نیست، قرارگاه مرغ و تخم مرغ بزند. بعضی اوقات حرف‌های کارشناسان را که می‌شنوم، حالم خیلی بد می‌شود. می‌گویند در کشورهای پیشرفته، از هوش مصنوعی و خرید الکترونیک برای توزیع مرغ و تخم‌مرغ استفاده می‌شود و ما هم تصمیم داریم پیشرفته شویم. اینطور کارشناسان حرف می‌زنند. واقعاً این پیشرفت است؟ با پیک تخم مرغ و مرغ را ببرید تا ارزان‌تر تمام شود! اما اینکه به مردم بگویید در حیاط خانه‌های شان در روستاها، مرغ و تخم‌مرغ درست کنند، این پیشرفت محسوب نمی‌شود. دیگر دولت مجبور نیست فکر نهادهای مرغ‌داری‌ها را کند، کار دولت هم سبک‌تر می‌شود. فضایش طوری می‌شود که می‌تواند بعضی از مشکلات را حل کند. حالا این یک اقدام است.

## ۳/۲. ساخت دارو ا سعه برای مردم دومین اقدام در زمینه افزایش نقش مردم در تولید برای محرومیت‌زدایی از جامعه

اقدام دوم، اگر می‌خواهیم تولید را غیرمتمرکز کنیم، باید الگوی ساخت مسکن را تغییر دهیم. در آپارتمان هیچکدام از کارهایی که گفتیم، نمی‌شود انجام داد. اما اگر شما دارو ا سعه ساختید، در حیاطی که دارو ا سعه است، می‌توانید بخشی از اقلام مورد نیاز زندگی خودتان را تامین کنید. آن موقع که بنده در قرارگاه محرومیت‌زدایی، بحث‌هایی را مطرح می‌کردم، آنجا محاسبه‌ای شد. مثلاً بین ۵۰۰ هزار تومان تا یک میلیون تومان و گاهی اوقات بیشتر، هزینه خانواده‌ای که حیاط دارد، کمتر از هزینه خانواده آپارتمان‌نشین بود. یعنی زندگی ارزان‌تر می‌شود.

---

۳۸. **ارجاع پردازشی:** «اسماعیل قادری فر» روز شنبه در گفت و گو با خبرنگار اقتصادی ایرنا درباره جزئیات توزیع هوشمند محصولات کشاورزی، افزود: براساس این طرح روزانه

۳۰۰ تن مرغ منجمد و ۳۰۰ تن تخم مرغ در شبکه هوشمند توسط استارت‌آپ‌ها و کسب و کارهای دیجیتال در مناطق ۲۲ گانه شهر تهران توزیع می‌شود.

معاون وزیر جهاد کشاورزی با بیان اینکه هیچ کمبودی در تولید و تامین و توزیع محصولات کشاورزی نداریم، تصریح کرد: در این اقدام، هر کیلوگرم مرغ منجمد با قیمت مصوب ۲۰ هزار تومان و هر شانه ۳۰ تایی تخم مرغ با قیمت ۴۳ هزار تومان بدست مصرف کنندگان تهرانی می‌رسد.

وی اظهارداشت: در این طرح شهروندان مناطق ۲۲ گانه تهران می‌توانند با استفاده از اپلیکیشن «بازرگام» محصول کیفی مورد نیاز خود را از استارت‌آپ‌ها خریداری و درب منزل بدون پرداخت هزینه حمل و نقل تحویل بگیرند.

قادری فر، هدف از اجرای توزیع هوشمند مرغ منجمد و تخم مرغ توسط استارت‌آپ‌ها را بازاررسانی و دسترسی مستقیم و بی واسطه شهروندان به محصولات تنظیم بازاری دانست و گفت: به طور قطع با اجرای این طرح، دست دلالان و واسطه‌گران از بازار این محصولات حذف خواهد شد.

رئیس سازمان مرکزی تعاون روستایی ایران در بحث نظارتی این طرح، افزود: در خرید اینترنتی محدودیتی برای مصرف کنندگان خانگی نداریم زیرا با ارسال لوکیشن، مکان خرید و خریدار مشخص می‌شود که این محصول برای مصرف خانگی یا غیرخانگی مورد استفاده قرار گرفته است، در عین حال اگر حجم خرید بیش از مصرف خانگی باشد، به طور حتم خرید و فروشی صورت نمی‌گیرد.

به گفته وی، در اجرای این طرح افراد سودجو نمی‌توانند ورود کنند و قادر نخواهند بود از بازار محصولات تنظیم بازاری سوء استفاده کنند.

قادری فر با بیان اینکه در اجرای آزمایشی این طرح، علاوه بر افزایش ظرفیت و ارتقای زیرساخت‌های سامانه‌ای، اقلام دیگر پس از اخذ مجوز ستاد تنظیم بازار به آن اضافه می‌شود، گفت: امیدواریم با موفقیت در اجرای این طرح در شهر تهران تا پایان آبان ماه سالجاری بتوانیم توزیع هوشمند و دیجیتالی اقلام تنظیم بازاری را در کلان شهرهای کشور و سایر نقاط برخوردار تعمیم بدهیم.

وی اظهارداشت: به طور حتم این اقدام برای عرضه مستقیم محصولات تنظیم بازاری با رویکرد حذف واسطه‌ها و دلالتی گری و تکريم شهروندان برای اینکه در صف‌های طولانی منتظر نمانند، انجام می‌شود.

منبع: ایرنا (خبرگزاری جمهوری اسلامی)

<https://irna.ir/xjGB2Z>



### ۳/۲/۱. کاهش زباله شهری در خانه‌های حیاطدار نسبت به خانه‌های آپارتمانی

اگر شما دارواسعه بسازید، میزان تولید زباله در شهر کاهش پیدا می‌کند. اینها همه خاصیت‌های مهم است. حتماً کیسه‌های زباله خانه را دیده‌اید؛ دو سوم آن زباله تراست، یعنی باقیمانده غذا یا میوه یا سبزیجات است. اگر حیاط داشته باشید بخشی از همین را به حیوانات خانگی خودتان می‌دهید. الان در وضعیت فعلی چون حیاط نیست، استحصال زباله امکان ندارد. درحالی‌که اگر شما در حیاطتان چند درخت و حیوان خانگی داشته باشید، عمده زباله به خوراک همین درخت‌ها و حیوانات خانگی تبدیل می‌شود. پس سیستم تولید زباله غیرمتمرکز هم بوجود می‌آید. لازم نیست چند سایت بزیند. بقیه‌اش هم می‌داند شیشه و پلاستیک می‌شود. حالا موقتاً دو یا سه سال شیشه و پلاستیک را استحصال کنید، بعداً سیستم بسته‌بندی صنعتی هم کم شود، همین قدر زباله هم تولید نمی‌شود.

### ۳/۲/۲. ارتقاء امر تربیت در خانه‌های حیاطدار نسبت به خانه‌های آپارتمانی

اگر خانه به سبک دارواسعه ساخته شود، حیاط خانه محل بازی و تربیت کودکان هم است. فقط اقتصادی نیست؛ می‌توانید محرومیت‌های تربیتی و عاطفی را هم مدیریت کنید. پس این هم یک اقدام است. این‌ها اقدامات مهمی برای غیرمتمرکز کردن تولید و توزیع در کشور هستند. چند اقدام دیگر هم هست که بعداً شرح می‌دهیم.

### ۳/۳. ساخت بازار موقت و یا بازار وقفی اولین اقدام در زمینه افزایش نقش مردم در توزیع برای محرومیت‌زدایی

#### از جامعه

اقدامی هم برای غیرمتمرکز کردن توزیع پیشنهاد کنم. اگر شما بخواهید مردم تجارت کنند، نقطه شروع کجاست؟ نقطه شروع تولید، احیای موات و بعد هم دارواسعه است. حالا نقطه شروع مردمی کردن توزیع کجاست؟ مردم موقعی می‌توانند وارد سیستم توزیع شوند که بازار ارزان قیمت یا بازار مجانی در اختیارشان قرار گیرد. باز عرض می‌کنم الان اگر شما هر کالایی را در نظر بگیرید، (از هندوانه تا لباس) قیمت تمام شده‌اش را اگر محاسبه کنید، دو سوم آن برای توزیع کننده و یک سوم آن برای تولیدکننده است. یعنی صاحب پاساژ یا مغازه که میوه را می‌فروشد، از زمین چند می‌خرد؟ خودش چند می‌فروشد؟ این‌ها را از هم کسر کنیم، سود اصلی را توزیع‌کننده‌ها می‌برند. حالا اگر شما بازار موقت یا بازار وقفی برای مردم ایجاد کردید، (هر دو فرض امکان دارد.) یعنی هزینه‌های مرکز خرید و فروش (هزینه‌های بازار) را صفر کردید. قیمت تمام شده کالا باز کاهش پیدا می‌کند، همه مردم هم می‌توانند تجارت کنند.

امیرالمؤمنین علی علیه السلام، در دوران حکومت‌شان، بازار (یک جای ثابت ولی با بهره‌برداری موقت) ساخته بودند، نه مثل بازارهای موقت الان. الان جای کسبه ثابت نیست، به همین دلیل به آن بازار موقت می‌گویید. اما بازار موقت پیشنهادی امیرالمؤمنین به حکام خودشان، جای ثابتی داشت.

### ۳/۳/۱. ایجاد بازار دست‌فروش‌ها در حرم امام رضا یکی از اقدامات مهم در زمینه افزایش نقش مردم در توزیع برای

#### محرومیت‌زدایی از جامعه

مثلاً فرض کنید من به آقای مروی پیشنهاد دادم؛ صحن پیامبر اعظم در حرم امام رضا علیه السلام بازار شود. طبقه‌بندی، تقسیم‌بندی و دکان‌بندی شود، در اختیار دست‌فروش‌ها قرار گیرد. چون جای شلوغی هم هست و همه زائران هم می‌آیند، مردم وقتی آنجا بیایند می‌توانند اجناس آنها را خریداری کنند. مردم زیارت می‌آیند ولی در بازار دست‌فروش‌ها هم کالایی را تهیه می‌کنند؛ (خوراکی، لباس یا هرچیز دیگری) بعد چه اتفاقی می‌افتد؟ ما پیش‌بینی کردیم اگر فقط صحن پیامبر اعظم به این مسئله اختصاص پیدا کند، حدود سی هزار نفر می‌توانند در شهر

مشهد دست‌فروشی کنند. توزیع کالا است. حتماً توزیع کالا باید در پاساژهای آن‌چنانی باشد؟ بعد می‌تواند آستان قدس هم شرایط ویژه‌ای بگذارد که هر کالایی آنجا عرضه نشود؛ اشکالی ندارد.

### ۳/۳/۲. صفر کردن هزینه بازار یکی از مهمترین اقدامات در زمینه افزایش نقش مردم در توزیع و محرومیت‌زدایی از جامعه

اگر شما توانستید قیمت تمام شده بازار و مغازه را صفر کنید، تعداد زیادی از مردم می‌توانند در سیستم توزیع مشارکت کنند. الان چون تهیه مغازه فقط برای سرمایه‌داران و جمعیت خاصی امکان دارد، عامه مردم نمی‌توانند توزیع کنند. حاکمیت باید هزینه بازار را صفر کند. الان بازار قم که از زمان قاجاریه است، یک تاجر قمی آن را ساخته است. حکام آن موقع با او صحبت کردند، گفتند تو که سرمایه‌داری، بیا دوهزار دهنه مغازه برای مردم بساز، سود آخرتی آن هم مال تو، او هم رفته همین کار را کرده است. بیش از دویست سال است حدود دوهزار مغازه را وقف کرده است. شما هم می‌توانید با سرمایه‌دارها صحبت کنید. بگویید بیا بازار موقت بسازند. آن وقت وقتی سرمایه‌دار بازار موقت ساخت، از یک طرف آبروی اجتماعی او افزایش پیدا می‌کند، از طرفی سود اخروی می‌برد، از یک طرفی هم قیمت تمام شده کالاها کاهش پیدا می‌کند.

بنده در کرمانشاه و خیلی از شهرهای دیگر، کلی بازار موقت را بررسی کرده‌ام. آن کسی که در آن مغازه خرید و فروش می‌کند دیگر هزینه مغازه را نمی‌دهد. پس با دو کار، یکی ساخت بازارهای وقفی و دیگری ساخت بازارهای موقت، حاکمیت می‌تواند هزینه تجارت را پایین بیاورد. اصطلاحی در اقتصاد داریم می‌گویند: تولید، برده توزیع است. مشکل اصلی تولیدکننده‌ها، سیستم توزیع است. حالا اگر شما سیستم توزیع را مردمی کردید چه اتفاقی می‌افتد؟ دیگر علاوه بر محرومیت‌زدایی، رانت توزیع را هم از سرمایه‌دارها گرفتید.

می‌دانید الان چرا بعضی از اجناس گران می‌شود؟ چون پشت توزیع آن یک سلطان است. مثلاً الان در ایران سلطان موز داریم؛ از خارج وارد می‌کند، شما اصلاً بدانید یک سود بزرگی دارد که در آن تریلی گم می‌شود! آن‌هایی که می‌آیند می‌خرند باید قیمت و سود این سلطان را

۴۰. **ارجاع پردازشی:** تیمچه بزرگ بازار قم در سمت شمال راسته بازار نو، یکی از سه تیمچه شهر قم است. این بنا از آثار ارزشمند هنر معماری دوران اسلامی ایران است که توسط هنرمند برجسته عصر ناصری، استاد حسن قمی مشهور به معمارباشی در سال ۱۳۰۱ قمری طراحی و اجرا شد. بانی بنا مرحوم حاج سید محمود طباطبایی تاجر بزرگ قم بود. دو تیمچه دیگر این بازار سال‌ها پیش هنگام احداث خیابان‌های جدید شهر قم از میان رفت. این دو تیمچه از تیمچه اصلی کوچک‌تر بودند و وجه تسمیه تیمچه بزرگ به همین امر باز می‌گردد.

منبع: سایت سیری در ایران

<https://seciran.ir/%D%A%A%D%A%A%YD%AB%rD%AA%YD%AB-%D%A%r%D%AA%AF%DBA%C%D%A%DBA%C-%D%A%r%D/A%9>

۴۱. **ارجاع پردازشی:** در حالی که موز بیش از ۳۶ میلیون یورو ارزش دولتی برای واردات دریافت کرده است، قیمت آن بیش از ۵۵ درصد نسبت به سال گذشته افزایش داشته که دستگاه‌های نظارتی باید نسبت به آن پاسخگو باشند.

با انتشار لیست دریافت‌کنندگان ارزش رسمی از سوی بانک مرکزی که به دستور رییس‌جمهور صورت گرفت، مشخص شد که ۲۸ شرکت توانسته‌اند ۳۶ میلیون و ۸۱ هزار و ۹۲۵ یورو ارزش دولتی برای واردات موز دریافت کنند که در بین دیگر محصولات رقم بالایی محسوب می‌شود. این در حالی است که این میوه وارداتی با افزایش بی‌سابقه‌ای قیمت مواجه شده است که دستگاه‌های نظارتی باید نسبت به آن حساس باشند.

چراکه بر اساس آخرین آمار منتشر شده از سوی بانک مرکزی از متوسط قیمت خرده‌فروشی برخی از مواد خوراکی در تهران در هفته منتهی به هشتم تیر ماه، هر کیلوگرم موز در سطح شهر تهران به صورت میانگین به قیمت ۶۵۷۱ تومان عرضه شده است که قیمت آن نسبت به هفت ماهه مشا به سال قبل ۷/۵۵ افزایش داشته است. حال سوال اینجاست که چرا واردکنندگان موز با وجود دریافت ارزش با نرخ دولتی این میوه پر مشتری را تا این حد گران در بازار عرضه کرده‌اند و در این میان جای ناظران و دستگاه‌های متولی نظارت بر بازار مانند سازمان حمایت مصرف‌کنندگان و تولیدکنندگان و تعزیرات حکومتی خالی است.

با صدرنشین شدن موز در فهرست گرانی‌های اخیر حالا بسیاری از خود می‌پرسند با توجه به اینکه موز بیش از ۳۶ میلیون یورو ارزش دولتی برای واردات دریافت کرده اما قیمت آن بیش از ۵۵ درصد نسبت به سال گذشته افزایش داشته است چه کسی پشت ماجرای واردات موز است و سلطان بازار موز در ایران کیست؟

برای پاسخ این سوال شاید نیم‌نگاهی به لیست واردکنندگان موز در سال جاری بتواند تا حدود بسیاری راهگشا باشد. بر اساس فهرست منتشر شده مبلغ ۲۵۳/۹۱۹/۳۶ یورو به ۲۸ شرکت و نفر اختصا داده شده تا موز وارد کنند. با احتساب رقم اعلامی از سوی بانک مرکزی یعنی یورو ۵۲۰۰ تومانی معادل ۱۸۸ میلیارد و ۵۲۰ میلیون و ۳۷۸ هزار و هشتصد تومان به خرید و واردات موز تخصیص داده شده است.

رعایت کنند. اما اگر پنجاه نفر وارد کننده موز باشند چه می‌شود؟ همه باید رقابت کنند، قیمت پایین‌تر بیاید. چون اگر پنجاه نفر توزیع کننده بود، شما الزامی ندارد که فقط از یک نفر بخرید. اگر توزیع مردمی شود، قیمت‌ها پایین می‌آید، چون توزیع کننده‌ها متعدّدند.

### ۳/۳/۳. قرار دادن شغل دوم در تجارت منجر به کاهش هزینه‌های مصرف کننده و یکی از مهمترین اقدامات در زمینه

#### افزایش نقش مردم در توزیع برای محرومیت‌زدایی از جامعه

لذا امام صادق علیه السلام فرمود: «تَعَرَّضُوا لِلتَّجَارَةِ» همه شما شغل دوم‌تان را تجارت قرار دهید. حضرت ثمرمود تاجر شوید، گفتند: متعرض تجارت شوید. هر شغلی دارید، فقیه هستید، آیت‌الله هستید، استاد دانشگاه هستید، نماینده مجلس هستید، بنده نمی‌دانم چرا نماینده‌های مجلس دست‌فروشی نمی‌کنند؟ هم برای تکبرشان خوب است، هم اینکه اگر آنها الگو شوند، بقیه مردم هم راحت‌تر این کار را می‌کنند. بقیه آقایون هم همینطور. چه اشکالی دارد وارد تجارت‌های خرد شوند؟ تا دست در تجارت زیاد شود. وقتی در تجارت دست زیاد شد، قیمت کالا می‌شکند.

مثلاً در شهر کرج، ما طوری برنامه‌ریزی کنیم ۳۰ هزار توزیع کننده، (کسی که تجارت خرد می‌کند)، تا سال آینده بوجود بیاید. یک عده‌ای هم انگیزه پیدا می‌کنند می‌گویند ۳۰ هزار نفر توزیع کننده است، ما هم برویم تولید کنیم. لذا من با آقایون کارشناسان اقتصادی اینجا اختلاف نظر دارم. بنده هم قبول دارم تولید کشور باید رونق پیدا کند؛ ولی پیشران تولید، سیستم توزیع است. سیستم توزیع را از دست شبکه‌های زنجیره‌ای بیرون بیاورید و دست مردم دهید؛ آن وقت تولید هم رونق می‌گیرد.

### ۳/۳/۴. سه خاصیت مردمی کردن توزیع شامل: سود توزیع در محرومیت‌زدایی، کنترل قیمتی با رقابتی شدن بازار و

#### تحریک تولید

پس مردمی کردن توزیع، سه خاصیت دارد: یکی اینکه در محرومیت‌زدایی، سود توزیع می‌شود، دیگر دست شرکت افق و جانبو قرار نمی‌گیرد، همه توزیع می‌کنند. دیگری اینکه آنها نمی‌توانند قیمت‌ها را بالا بکشند. سوم هم اینکه محرک تولید است. البته خیلی خاصیت‌های دیگری دارد. امام صادق علیه السلام می‌فرمایند: کسی که تجارت نکند عقلش کم می‌شود. آثار تربیتی هم دارد. اگر روزی ۲۰۰۰ نفر را خوب تربیت کنید، اولش دست‌فروشی نشانش دهید. نگذارید کلاس کنکور، معادله ریاضی و این‌ها حل کند، بگویند یک کالایی تهیه کند، ببرد بفروشد، خیلی ذهنش درگیر می‌شود. از کجا تهیه کند با چه کیفیتی تهیه کند، با چه قیمتی بخرد؟ به چه کسی بدهد؟ چطور تعامل با طرف مقابل کند تا مشتری جذب شود؟ عقلش در مجموع رشد پیدا می‌کند. پس خاصیت‌های دیگری هم دارد. این مردمی شدن توزیع از کجا

اما نکته جالب در این فهرست درج نام‌های شرکت‌های فعال در زمینه پوشاک و ... است که موز وارد کرده اند!

منبع: سایت تجارت آنلاین

<https://tejaratonline.ir/fa/news/63-62>

۴۲. **ارجاع بزوه شی:** أَحْمَدُ بْنُ مُحَمَّدٍ عَنِ الْقَاسِمِ بْنِ يَحْيَى عَنِ جَدِّهِ الْحَسَنِ بْنِ رَاشِدٍ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ مُسْلِمٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ صَلَوَاتُ اللَّهِ عَلَيْهِ: تَعَرَّضُوا لِلتَّجَارَةِ فَإِنَّ فِيهَا غَنًى لَكُمْ عَمَّا فِي أَيْدِي النَّاسِ

محمد بن مسلم گوید: امام صادق علیه السلام فرمود: امیر مؤمنان علی علیه السلام فرمود: دست به تجارت بزنید که برای شما بی‌نیازی از مال و دارایی‌های مردم را به ارمغان می‌آورد. الکافی، جلد ۵، صفحه ۱۴۹ / تفصیل وسائل الشیعة إلى تحصیل مسائل الشریعة، جلد ۱۷، صفحه ۱۲

۴۳. **ارجاع بزوه شی:** عِدَّةٌ مِنْ أَصْحَابِنَا عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدٍ عَنِ ابْنِ فَصَّالٍ عَنِ ابْنِ بُكَيْرٍ عَمَّنْ حَدَّثَهُ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ عَلَيْهِ السَّلَامُ قَالَ: التَّجَارَةُ تَرِيدُ فِي الْعَقْلِ

راوی گوید: امام صادق علیه السلام فرمود: تجارت کردن به عقل و خرد می‌افزاید.

الکافی، جلد ۵، صفحه ۱۴۸

اتفاق می‌افتد؟ نقطه شروع مردمی شدن توزیع این است که دولت برای مردم بازار موقت و بازار وقفی بسازد. مثلاً به تولیت محترم حرم حضرت معصومه، حضرت حضرت عبدالعظیم، حرم حضرت شاه چراغ، حرم حضرت رضا علیه السلام پیشنهاد دادم، (در این روز مبارک میلاد امام رضا علیه السلام از حاج آقای مروی تولیت محترم حضرت رضا تقاضا می‌کنم) به این روایات حضرت عمل کنند که حضرت صادق علیه السلام فرمود: امیرالمؤمنین برای محرومین بازار می‌ساختند. «سُوْقُ الْمُسْلِمِينَ كَمَسْجِدِهِمْ، فَمَنْ سَبَقَ إِلَى بَيْتِ فَهُوَ أَحَقُّ بِهِ إِلَى اللَّيْلِ وَ كَانَ لَا يَأْخُذُ عَلَى بَيْتِ السُّوقِ كِرَاءً» بازار موقت می‌ساختند، ما هم باید بازار برای مردم بسازیم. چُهِ ا شكال دارد يك جاى استراتژيك مثل يكى از صحن‌هاى حرم حضرت رضا براى دست‌فروش‌هاى بي‌پناه شهر مشهد اختصاص پيدا كند. چه كسى گفته محروميت‌زدائى اين است كه غذا طبخ كنيم و در خانه مردم بدهيم. چرا ما اينطور حداقلي فكر مي‌كنيم؟ شما زمينه را فراهم كنيد، مردم تجارت كنند. (آن وقت دشمن روی همین‌ها می‌ایستد.) شما که فقط یارانه می‌دهید، یارانه هم که سال آینده ارزش آن کم می‌شود؛ بعد یک اتفاق اقتصادی می‌افتد، دشمن روی آن سوار می‌شود، مشکلات امنیتی هم ایجاد می‌شود. اما اگر شما آمدید مردم را در پناه خودتان گرفتید، زمینه تجارت را برای آنها آماده کردید، خود مردم روی پای خودشان می‌ایستند و مشکلاتشان را حل می‌کنند. حالا در بحث بازار خیلی حرف داریم ولی اولین اقدام این است.

من شما را خسته نکنم، از این چهارده اقدام، سه اقدام را عرض کردم: قانون احیای موات، بحث طرح ساخت داروا سعه و مسئله ساخت بازارهای موقت. اینها سه اقدام زیرساختی برای اینکه تجارت و تولید در کشور ما عمومی شود. حالا بحث‌های دیگری هم هست. (حالا این موضوع را هم عرض کنم، قدری تحمل کنید، اجازه دهید، اعتراضی هم به بانک‌ها کنم.) بعد که این تجارت‌های خرد راه افتاد باید جلوی دزدی از ثروت مردم توسط بانک‌ها را هم گرفت. این هم یکی دیگر از اقدامات است. من قبلاً که درس خارج می‌رفتم، با استادمان راجع به بانک بحث می‌کردیم (این خاطره را بگویم به درد شما می‌خورد.) یکی از کتب یکی از مراجع را آوردند که نظر ایشان درباره بانک چه نظری داده است؛ استاد به من گفت: کتاب را بیاور بخوانیم که ایشان چه گفته‌اند. من رفتم کتاب را آوردم، دیدم نوشته که از زمانی که بانک‌ها آمده‌اند، دزدی پول مردم کم شده است. بنابراین چیز خوبی است. چون بانک پول را پیش خودش نگه می‌دارد، (البته حالا بگذریم، الان همین بانک‌ها را هم دستبرد می‌زنند.) ولی حالا ایشان اینطور فرموده بودند. آن موقع می‌خواندیم و بحث می‌کردیم. حالا الان که نگاه می‌کنم، می‌بینم که ایشان راست می‌گفت. فیزیک پول را بانک‌ها نمی‌زدند. مثلاً اگر شما صد هزار تومان بانک بگذارید، فردا، پس‌فردا تا صد سال آینده، ورثه شما هم بروند، آن صد هزار تومان است. حالا از یک سال که می‌گذرد، ارزش آن صد هزار تومان، ده هزار تومان می‌شود. بانک‌ها یاد گرفتند که چطور دزدی کنند. فیزیک پول را به شما پس می‌دهند، ارزش پول را کاهش می‌دهند. یعنی شما صد هزار تومان پارسال را می‌توانستید چند کیلو مرغ و تخم‌مرغ بخرید ولی الان دیگر نمی‌توانید، دیگر ارزش ندارد. پدیده بانک است. گفتید علم و تخصص و این مسائل، این هم نتیجه آن شد. تقصیر خود شما مردم است. تئوری‌های غربی را انتخاب می‌کنید. می‌گویید که می‌خواهیم پیشرفت کنید. این

۴۴ . ارجاع پژوهشی: وَ عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى عَنْ أَحْمَدَ بْنِ مُحَمَّدِ بْنِ عِيْسَى عَنْ مُحَمَّدِ بْنِ يَحْيَى عَنْ طَلْحَةَ بْنِ زَيْدٍ عَنْ أَبِي عَبْدِ اللَّهِ قَالَ: قَالَ أَمِيرُ الْمُؤْمِنِينَ عَلَيْهِ السَّلَامُ سُوقُ الْمُسْلِمِينَ كَمَسْجِدِهِمْ - فَمَنْ سَبَقَ إِلَى مَكَانٍ فَهُوَ أَحَقُّ بِهِ إِلَى اللَّيْلِ - وَ كَانَ لَا يَأْخُذُ عَلَى بَيْتِ السُّوقِ كِرَاءً

حضرت می‌فرمایند: دست‌فروشی که زودتر از دیگران در جایی بساط خود را پهن کرد، نسبت به دیگران اولویت دارد و کسی حق ندارد جای او را بگیرد. مسجد هم همینطور است، یعنی اگر کسی در جایی نشست دیگران حق ندارند جای او را بگیرد. عبارت «إِلَى اللَّيْلِ» نیز از این جهت است که چون در آن زمان دست‌فروشی تا شب ادامه داشت و شب بساط را جمع می‌کردند، لذا حضرت فرمود تا آخرین لحظه شب که در آنجا هستند نسبت به دیگران اولویت باقی است. یعنی این اولویت محدود به یک یا دو ساعت نیست. البته حضرت هم بابت آن بیوت موقتی که درست می‌کردند از آنها کرایه نمی‌گرفتند.

وسائل الشیعه، الشیخ الحر العاملی، ج ۳، ص ۵۴۲، ابواب احکام المساجد، باب ۵۶، ح ۲، ط داراحیاء التراث العربی.

هم نتیجه پیشرفت است. راحت با یک، دودوتا چهارتا محاسبه می‌کنند، می‌گویند ارزش پول کاهش پیدا می‌کند. همه جای دنیا به این صورت است. فقط در ایران نیست.

از یک وقتی در جنگ ارزی معروف ده‌های گذشته بین چین و آمریکا شکل گرفت، چینی‌ها متوجه شدند که آمریکا در حال چاپ اسکناس است، همین‌طور بدون پشتوانه اسکناس چاپ می‌کنند و تجارت جهانی را با آن می‌چرخانند. بعد متوجه شدند و پشتوانه بانک مرکزی خودشان را طلا قرار دادند. اسکناس کاغذ است، با یک معادله‌ای ارزش آن را بالا می‌برند و با یک معادله‌ای ارزش آن را کاهش می‌دهند. فقط کافیست که یک دولتی اسکناس را چاپ کند. چهارتا علائم هم چاپ می‌کنند (خیلی این مباحث دوران مدرن اذیت می‌کند) کلی در تلویزیون راجع به آن صحبت می‌کنند که کسی نرود آن را جعل کند. خودشان فردا این اسکناس را چاپ می‌کنند. مثلاً کسی که از بیرون اسکناس چاپ می‌کند، جرمش چقدر است؟ هر قدر هست، بگیرد. از این طرف هم بانک مرکزی همین کار را می‌کند، اسکناس چاپ می‌کند. یعنی اگر اسکناس چاپ شد، ثروت یک جامعه که افزایش پیدا نمی‌کند. چاپ اسکناس به معنای دزدی از ارزش پول مردم است. از آقایون می‌شنویم که ما اسکناس نمی‌خواهیم چاپ کنیم، می‌خواهیم رمز ریال به شما بدهیم. من یک سوال ساده از شما می‌کنم؟ اگر شبکه اینترنت قطع شد، دیگر هیچ پولی هم نیست که مردم بتوانند با آن مبادله کنند. فهم آن سخت است؟

---

۴۵ . **ارجاع پرورشی:** سال ۱۹۷۱ برای آمریکایی‌ها سال عجیبی بود. نیکسون در این سال سیاست‌های اقتصادی مختلفی را در پیش گرفت. همین سیاست‌ها بود که در نهایت پایه‌گذار فروپاشی سیستم برتون وودز شد؛ نظامی که بر مبنای نرخ ثابت ارز استوار بود. این سیستم پس از جنگ جهانی دوم اعمال شده بود و حالا با کارهایی که نیکسون داشت انجام می‌داد، عمرش رو به پایان بود.

تصمیم‌های یک طرفه و خودسرانه نیکسون همه را متعجب و حیران کرده بود. این تصمیم‌ها آن قدر عجیب بودند که بعد از گذشت زمان زیادی هنوز هم آن سال‌ها یادآور شوکی است که نیکسون به مردم آمریکا و حتی دنیا وارد کرد. اما مگر برتون وودز چه ایرادی داشت؟ برای این که بفهمیم دلایل اصلی به وجود آمدن شوک نیکسون چیست، مروری خواهیم داشت بر یک اجلاس مهم که بعد از جنگ جهانی دوم تشکیل شد؛ اجلاس برتون وودز.

منبع: سایت اخبار بورس

<https://akhbarbourse.com/what-is-nixon-shock/>

۴۶ . **ارجاع پردازشی:** علی صالح آبادی، رئیس کل بانک مرکزی، در آخرین اظهارنظرهای خود گفت: رمز ریال یا ریال دیجیتال جایگزین اسکناس ریال است و کارهای آن انجام شده است. ریال دیجیتال طبق وعده به صورت آزمایشی در شهریور ماه اجرایی می‌شود. ناشر ریال دیجیتال بانک مرکزی است و مردم می‌توانند بجای اسکناس از آن استفاده کنند. در چین نیز چنین اقدامی انجام شده و ۷۵ میلیون نفر از یوآن دیجیتال استفاده می‌کنند.

منبع: سایت خبر آنلاین

<https://www.khabaronline.ir/news/1661177>

الان همین تیم عصای موسی که در حال هک کردن هستند، من در اخبار شنیدم که یک گروه هکر عراقی حمله کردند، یعنی اینقدر ساده است، سیستم امنیتی کشور را به هم زدن. شهرداری تهران را هم که هک کردند. به فضل الهی هم شما آن طرف را هک می کنید، هم آنها؟ شما را هک می کنند. برای چه شما به سیستمی که امنیت آن اینقدر پائین است، اعتماد می کنید؟ یک کد است، یک رمز عبور است، خیلی اعتبارش از پول اعتباری پائین تر است. هیچ اختیاری نه مردم و نه حاکمیت بر این سیستم ندارند. هم روایت می فرماید و هم در قرآن است:

---

۴۷. **ارجاع پرداز شی:** گروه هکری عصای موسی با انتشار ویدئویی در وبگاه خود از هک کردن تلفن سه مقام صهیونیستی خبر داد و شماره موبایل سخنگوی سابق ارتش رژیم صهیونیستی، فرمانده سابق جبهه شمالی در اراضی اشغالی و رئیس سابق یگان «MIA» موساد را در این ویدئو منتشر کرد. گروه هکری عصای موسی در ادامه ویدئوی خود مسئولیت حمله هکری به شبکه برق رژیم صهیونیستی، سرنگون کردن بالون جاسوسی صهیونیست ها، هک سیستم آذیرهای خطر و حمله سایبری به پالایشگاه حیفا را به عهده گرفت.

این گروه در پایان هشدار داد: «ما هشدار داده بودیم که این تازه شروع راه است و شما به زودی در تاریکی فرو خواهید رفت. شما این ماجراجویی را شروع کردید، اما ما به آن پایان خواهیم داد. آسیب های جبران ناپذیری در زمینه سایبری و زیرساخت هادر انتظار شماست. از این به بعد باید بهای هر خون ریخته شده را پرداخت کنید. منتظر حملات ترکیبی عظیم باشی. هدف ما روشن، مشخص و دقیق است.»

منبع: باشگاه خبرنگاران جوان

<https://www.yjc.news/fa/news/۸۱۶۸۲۵۷>

۴۸. **ارجاع پرداز شی:** خبرنگار المیادین در عراق در این باره گزارش داد که هک های عراقی مهم ترین شرکت اطلاعات دیجیتال و هوش مصنوعی اسرائیل را هدف حمله سایبری قرار داده اند.

زیرساخت های رژیم صهیونیستی در ماه های گذشته بارها مورد حمله سایبری قرار گرفته است. اخیراً روزنامه صهیونیستی جروزالم پست فاش کرد که در مقطع زمانی ۲۰۲۰ تا ۲۰۲۱ و زمانی که حملات سایبری در سطح جهان حدود ۵۰ درصد افزایش یافته بود این میزان افزایش برای اسرائیل ۹۲ درصد بود.

منبع: سایت تحلیلی خبری عصر ایران

<https://www.asriran.com/fa/news/846625>

۴۹. **ارجاع پرداز شی:** شهرداری پایتخت هدف جدید حمله هک های کلاه سیاه شد. وبسایت های «شهرداری تهران»، «سامانه تهران من» و سازمان بهشت زهرا مورد حمله سایبری قرار گرفتند. البته ماجرا به اینجا ختم نشده و بخشی از شبکه دوربین های نظارتی شهرداری و بخشی از سامانه های داخلی مانند اتوماسیون داخلی و دیگر سامانه های ارتباطی کارکنان مختل شده است.

یکی از گروه های مخالف در فضای مجازی مسئولیت این حملات را به عهده گرفته است. گروه هکری که مدعی است بیش از ۵ هزار و ۱۳۸ دوربین نظارتی شهرداری در پایتخت را از دسترس خارج کرده است. چندی پیش سیستم چک گذرنامه فرودگاه امام خمینی هم هک شد. اگرچه سخنگوی فرودگاهی امام خمینی (ره) این حمله را تکذیب کرد. او دلیل را نقص فنی اعلام کرد که با کمک عوامل واحد گذرنامه فرودگاه رفع شده است.

منبع: باشگاه خبرنگاران جوان

<https://www.yjc.news/fa/news/۸۱۵۵۱۳۰>



پس من سه سوال را عرض کردم: یکی اینکه ابعاد غیراقتصادی محرومیت‌زدایی را ببینیم یا نبینیم؟ این سوال اول است. سوال دوم: تعریف پایه محرومیت‌زدایی اقتصادی را دخالت در زنجیره ارزش فعلی یا تحول در زنجیره ارزش ببینیم؟ سوال سوم هم این است که اقدامات زیرساختی برای مردمی کردن تولید و توزیع چیست؟ که اندکی توضیح دادیم. از اینکه وقت شما را گرفتم عذرخواهی می‌کنم.

و الحمد لله رب العالمین



**پیوست ها:**

## پیوست ۱: قانون احیای موات

"قانون نحوه واگذاری و احیاء اراضی در حکومت جمهوری اسلامی ایران"

مصوب ۱۳۵۸/۶/۲۵

با توجه به اصول و موازین شرع مقدس اسلام مبنی بر تعلق اراضی و منابع طبیعی به آفریدگار بزرگ و بهره‌گیری انسان از این مواهب الهی بر اساس کارمفید و در جهت رفع نیاز و خودکفایی جامعه و به منظور تشویق و حمایت از کار و کوشش و همکاری افراد در زمینه فعالیت‌های کشاورزی و جلوگیری از معطل ماندن بی‌مورد منابع آب و خاک، مقررات ذیل در مورد نحوه زمین‌داری و ترتیب واگذاری و احیاء و بهره‌برداری از اراضی تصویب و به مرحله اجرا گذاشته می‌شود.

### فصل اول - تعارف

ماده ۱ - اصطلاحاتی که در این قانون به کار برده می‌شود از نظر اجرای این قانون به شرح زیر تعریف می‌شود: کشاورزی - عبارت است از بهره‌برداری از آب و زمین به منظور تولید محصولات گیاهی و حیوانی (از قبیل زراعت، باغداری، درختکاری مثمر و غیرمثمر، جنگلداری، جنگلکاری، دامداری، پرورش طیور و زنبور عسل و آبزیان) احیاء اراضی - عملیاتی است که با تغییر وضع طبیعی زمین و به وسیله اقداماتی که در عرف آباد کردن محسوب است (از قبیل زراعت، درختکاری، بنا ساختن، ایجاد تأسیسات و غیره) آن را برای بهره‌برداری آماده سازد.

انواع اراضی به شرح ذیل تعریف می‌گردد:

- الف - اراضی موات - زمینهایی است که سابقه احیاء و بهره‌برداری ندارد و به صورت طبیعی باقی مانده است.
- ب - اراضی دایر - زمینهای احیاء شده‌ای است که مستمراً مورد بهره‌برداری است.
- ج - اراضی آیش - زمین دایری است که به صورت متناوب طبق عرف محل برای دوره معینی بدون کشت بماند.
- د - اراضی بایر - زمینهایی است که سابقه احیاء دارد ولی به علت اعتراض و عدم بهره‌برداری برای مدت ۵ سال متوالی بدون عذر موجه متروک مانده و یا بماند.
- ه - جنگل و بیشه طبیعی: جنگل یا بیشه طبیعی به مجتمعی اطلاق می‌شود متشکل را عرصه و هوایی و مرکب از موجودات زنده از منشاء نباتی (درخت - درختچه - بوته - نهال - علف - خزه) و حیوانی، صرف نظر از درجه تکامل آن که دست بشر در ایجاد و پرورش آن دخیل نبوده باشد.

و - مرتع: زمینی است اعم از کوه و دامنه یا زمین مسطح که در فصل چرای دارای پوششی از نباتات علوفه‌ای خودرو بوده و با توجه به سابقه چرای مرتع شناخته شود، اراضی که آیش زراعتند ولو آن که دارای پوشش نباتات علوفه‌ای خودرو باشند مشمول تعریف مرتع نیستند. اگر مرتع دارای درختان جنگلی خودرو باشد مرتع مشجر نامیده می‌شود.

ز - اراضی جنگلی: به جنگل تکامل نیافته‌ای اطلاق می‌شود که به یکی از اشکال زیر باشد:

تعداد کننده درخت یا نهال با بوته جنگلی در هر هکتار آن جداگانه یا مجموعاً از یکصد عدد تجاوز نماید.

درختان جنگلی به صورت پراکنده موجود باشد به نحوی که حجم آن در هر هکتار در شمال ایران (از حوزه آستارا تا حوزه گلیداغی) کمتر از پنجاه متر مکعب و در سایر نقاط ایران کمتر از بیست متر مکعب باشد. اگر در اراضی (بند ۲) درخت شمشاد وجود داشته باشد و حجم درختان آن بیش از سی متر مکعب در هکتار باشد جنگل شمشاد محسوب می‌گردد.

ح - اراضی مستحده: زمینی است که در نتیجه خشک افتادن آب دریاها - دریاچه‌ها و تغییر بستر رودخانه‌ها یا خشک شدن تالاب ایجاد شده‌باشد.

ط - اراضی ساحلی: زمینهایی است که در مجاورت حریم دریا و دریاچه و یا اراضی مستحده قرارداد و با توجه به تعریف انواع اراضی مذکور در این قانون بر حسب مورد در حکم یکی از آنها محسوب خواهد شد.

#### فصل دوم: اراضی دایر

ماده ۲ - حقوق اشخاص بر اراضی دایر اعم از آن که ناشی از احیاء اراضی، عقود و معاملات، انتقالات قهری و همچنین واگذاری خالصجات و املاک یا تحت عنوان واگذاری اصلاحات اراضی باشد بر اساس قوانین موضوعه معتبر و لازم‌الرعایه است.

تبصره - وزارت کشاورزی موظف است حداکثر مساحت زمین قابل واگذاری، به موجب این قانون را ظرف دو ماه از تاریخ تصویب این قانون و با توجه به شرایط اقلیمی و اجتماعی هر منطقه تعیین و به تصویب هیأت وزیران برساند و در مورد اراضی متصرفه و معموره فعلی نیز دولت می‌تواند در هر زمان، با اجازه حاکم شرع و وضع قانون نسبت به محدود کردن مساحت قابل تصرف برای هر فرد اقدام نموده و حداکثر مساحت قابل تصرف را تعیین نماید.

ماده ۳ - حقوق اشخاص بر اراضی دایر توأم با مسئولیت و تکلیفی است که در مورد استفاده و بهره‌برداری مشروع از آن دارند، بهره‌برداری از اراضی دایر اعم از آن است که شخصاً و مستقیماً امر بهره‌برداری انجام شود یا آن که با استفاده از ماشین‌آلات و یا به کمک کارگر و برزگر و یا با انعقاد قرارداد از قبیل مزارعه و سیله اشخاص دیگر با اجازه مالک انجام شود.

ماده ۴ - عدم بهره‌برداری متوالی از اراضی دایر به مدت سه سال بدون عذر موجه در حکم اعراض از آن بوده و آن قسمت اراضی که معطل مانده‌باشد مشمول احکام راجع به اراضی بایر خواهد بود.

#### فصل سوم: منابع طبیعی ملی

ماده ۵ - بهره‌برداری از جنگلها و بیشه‌های طبیعی به عنوان ثروت عمومی بر اساس قوانین و مقررات مربوط در اختیار دولت است.

ماده ۶ - مراتعی که برای تعلیف احشام و عشایر و سایر دامداران کشور ضروری است، طبق ضوابطی که به وسیله وزارت کشاورزی و عمران‌روستایی تهیه می‌شود، مورد استفاده قرار خواهد گرفت. واگذاری و تبدیل این گونه مراتع در صورتی میسر است که وزارت مذکور لزوم آن را تشخیص دهد. اراضی جنگلی که طبق ضوابط قابل تبدیل برای کشاورزی نیست و نیز عرصه طرحهای جنگلداری و پارکهای جنگلی و جنگلهای دست کاشت و نهالستانهای دولتی به استثنای مواردی که وزارت کشاورزی به مصلحت بداند قابل واگذاری به اشخاص نمی‌باشد.

#### فصل چهارم: اراضی قابل واگذاری

ماده ۷ - وزارت کشاورزی و عمران روستایی مجاز است به منظور احیاء و بهره‌برداری از اراضی و بر اساس شرایط مقرر در این قانون و با رعایت ضوابطی که به وسیله آن وزارت تهیه می‌گردد اراضی مشروحه ذیل را به اشخاص حقیقی یا حقوقی واگذار نماید:

الف - اراضی بایر واقع در دهاتی که با اجرای مقررات اصلاحات ارضی به دولت منتقل شده است و همچنین اراضی بایر خالصه و مجهول‌المالک.

ب - اراضی متعلق به دولت که در اختیار اشخاص حقیقی یا حقوقی یا مؤسسات دولتی قرار داشته و به علت عدم استفاده یا عدم اجراء قراردادها به دولت مسترد می‌شود.

ج - اراضی موات (اعم از آن که به نام دولت به ثبت رسیده یا سابقه ثبتی نداشته باشد).

د - مراتع (با توجه به مستثنیات مقرر در ماده ششم).

ه - اراضی جنگلی جلگه‌ای پراکنده و محاط در مزارع و باغات.

و - اراضی دایر یا بایری که بنا به مقتضیات انقلاب اسلامی یا بر اساس قوانین و احکام مصادره شده یا به تملک عمومی درآید و در اختیار وزارت کشاورزی و عمران روستایی قرار گیرد.

ماده ۸ - اراضی و املاک مواتی که به نام اشخاص ثبت شده و یا در تصرف آنها است از تاریخ تصویب این قانون به مدت دو سال در اختیار متقاضیان ثبت یا متصرفین خواهد بود تا نسبت به احیاء و بهره‌برداری از آنها اقدام نمایند. این مهلت برای متقاضیان ثبت یا متصرفین اراضی بایر پنج سال می‌باشد و در پایان مدتهای مذکور اراضی که به صورت موات یا بایر باقیمانده باشد و همچنین اراضی دایری که طبق ماده ۴ به صورت بایر درآید متعلق به دولت خواهد بود و وزارت کشاورزی و عمران روستایی طبق این قانون نسبت به واگذاری آنها اقدام می‌نماید.

تبصره - در صورتی که در اراضی دایری که بایر شده مستحذات قابل استفاده‌ای وجود داشته باشد و سیله کمیسیون مقرر در ماده ۱۲ ارزیابی و متصرف جدید اعم از دولت یا اشخاص حقیقی و حقوقی مکلف به پرداخت قیمت آن به مالک سابق خواهند بود.

ماده ۹ - پس از انقضای مواعد مذکور در مواد ۴ و ۸ وزارت کشاورزی و عمران روستایی در هر مورد مراتب را به اداره ثبت محل و متقاضی ثبت یا قائم مقام قانونی او کتباً ابلاغ به علاوه مراتب را در جراید محل آگهی می‌نماید، در صورتی که ظرف سه ماه در مورد احیاء اراضی اعتراض و ادعایی نشود اداره ثبت در اظهارنامه ثبتی یا دفتر املاک، مالکیت دولت را قید می‌نماید و در صورت وصول اعتراض تعیین تکلیف با کمیسیون مذکور در ماده ۱۲ بوده و تصمیم متخذه قطعی است.

فصل پنجم: شرایط و ترتیب واگذاری

قسمت اول - فعالیتهای کشاورزی

ماده ۱۰ - در واگذاری اراضی برای امور کشاورزی و فعالیتهای وابسته با رعایت کلیه شرایط و ضوابط مقرر حق تقدم به ترتیب با اشخاص زیر می‌باشد:

ساکنین محلی که حداقل سه سال در محل سکونت داشته‌اند.

داوطلبانی که متعهد به سکونت در محل شوند.

تحصیل‌کرده‌های کشاورزی - دامپزشکی و دامپروری به شرط عدم اشتغال دولتی.

کارمندان دولت به شرط ترک اشتغال یا بازنشستگی یا باز خرید خدمت

تبصره ۱ - افراد مذکور در این ماده در صورتی که به صورت گروهی و بنه‌ای درآمد و شرکتهایی برای فعالیت دستجمعی تشکیل دهند بر سایر داوطلبان منفرد حق تقدم خواهند داشت.

تبصره ۲ - دولت می‌تواند به مالکینی که داوطلبانه سهم اختصاصی املاک خود را به زارعین محل منتقل نمایند در جای دیگر از اراضی این قانون برای احیاء واگذار نماید.

تبصره ۳ - تعیین اولویت از لحاظ نوع تولید و هدف بهره‌برداری و احراز صلاحیت بین داوطلبان هر گروه و نحوه واگذاری و بهره‌برداری و وسعت اراضی قابل واگذاری و سایر مسائل مربوط طبق آیین‌نامه‌ای خواهد بود که از طرف وزارت کشاورزی و عمران روستایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۱ - ترتیب و وصول درخواست اشخاص و طرز رسیدگی به طرحها و سایر تشریفات مربوط طبق ضوابطی است که به تصویب وزیر کشاورزی و عمران روستایی خواهد رسید.

ماده ۱۲ - مرجع صدور اجازه واگذاری موقت و اظهار نظر در مورد انجام طرح و اجازه تنظیم سند انتقال اراضی دهستانهای تابعه در هر شهرستان کمیسیونی مرکب از اشخاص ذیل خواهد بود:  
نماینده شورای دهستان مربوط.

نماینده شورای کشاورزی شهرستان.

نماینده وزارت کشاورزی و عمران روستایی

تبصره - در مناطقی که هر یک از شوراهای مذکور تشکیل نشده یا وجود نداشته باشد جانشین نمایندگان مزبور از میان کشاورزان شاغل و ساکن در محل با پیشنهاد اداره کشاورزی و عمران روستایی و تأیید فرماندار تعیین خواهد شد.

ماده ۱۳ - اراضی قابل واگذاری بر اساس طرحهای مصوب مقدمتاً با تنظیم قرارداد اجاره به طور موقت و به مدت متناسب با اجرای طرح در اختیار متقاضی قرار می‌گیرد. اداره کشاورزی و عمران روستایی محل بر اجرای طرح نظارت می‌نماید.  
ماده ۱۴ - میزان اجاره بها یا بهای فروش اراضی واگذاری طبق آیین‌نامه‌ای که از طرف وزارت کشاورزی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد برای هر منطقه تعیین خواهد شد.

ماده ۱۵ - انتقال اراضی منوط به اجرای کامل طرح با رعایت ماده ۱۲ بوده و سند رسمی با امضاء نماینده وزارت کشاورزی و عمران روستایی تنظیم می‌گردد.

ماده ۱۶ - در صورتی که متقاضی تعهدات خود را بر اساس طرح مصوب و مفاد قرارداد اجاره و تعهدات سالانه بدون عذر موجه انجام ندهد تمام یا آن قسمت از اراضی که تعهدات نسبت به آن انجام نشده با اعلام وزارت کشاورزی و عمران روستایی و در صورت تأیید کمیسیون مذکور در ماده ۱۲ مسترد می‌شود. مأمورین انتظامی مکلف به اجرای نظریه کمیسیون و خلع ید از متصرف می‌باشند. این قبیل اشخاص نسبت به وجوه پرداختی حقی نخواهند داشت ولی در مورد مستحقات ایجاد شده طبق تبصره ذیل ماده ۸ اقدام خواهد شد.

ماده ۱۷ - وزارت کشاورزی و عمران روستایی مجاز است با مشورت با شوراهای کشاورزی در مناطقی که اقدامات زیربنایی تولیدی یا هزینه‌های مربوط به احیاء و عمران اراضی خارج از امکانات مالی و فنی اشخاص حقیقی یا حقوقی است اقدامات لازم را انجام داده و سپس بر اساس ضوابطی که تهیه خواهد کرد با رعایت هزینه انجام یافته نسبت به اجاره یا فروش اراضی و تأسیسات مربوط اقدام نماید.

قسمت دوم - فعالیتها و مصارف غیر کشاورزی

ماده ۱۸ - ضوابط و شرایط مربوط به واگذاری اراضی موضوع این قانون به اشخاص برای فعالیتهای و مصارف غیر کشاورزی اعم از اجاره یا انتقال قطعی و تعیین مرجع قبول و تصویب طرحها به موجب آیین نامه ای خواهد بود که وسیله وزارتخانه های صنایع و معادن - مسکن و شهرسازی - کشاورزی و عمران روستایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید.

فصل ششم، مواد متفرقه

ماده ۱۹ - آن قسمت از اراضی ساحلی که در آنها اقدامات عمرانی انجام نیافته و به صورت طبیعی باقیمانده است با رعایت قانون اراضی مستحدث و ساحلی وسیله ادارات ثبت از حریم و اراضی مستحدثه متعلق به دولت و از اراضی دایر و بایر و منابع ملی تفکیک می گردد. مالکین و متقاضیان ثبت یا اشخاصی که این قبیل اراضی رسماً به آنها منتقل شده باشد، در صورتی که ظرف سه سال از تاریخ تصویب این قانون نسبت به عمران و بهره برداری متناسب از آنها اقدام ننمایند، اراضی احیاء نشده آنان به ترتیب مذکور در ماده ۹ در اختیار وزارت کشاورزی و عمران روستایی قرار می گیرد تا با تصویب هیأت وزیران برای استفاده عمومی اختصاص داده شود. تبصره - اجرای این ماده موافق آیین نامه ای خواهد بود که وسیله وزارت کشاورزی و عمران روستایی تهیه و به تصویب هیأت دولت خواهد رسید.

ماده ۲۰ - واگذاری اراضی موضوع این قانون به وزارتخانه ها و مؤسسات و شرکتهای دولتی و سازمانهای خیریه و عام المنفعه طبق آیین نامه ای خواهد بود که به وسیله وزارت کشاورزی و عمران روستایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد. ماده ۲۱ - راضی دولتی مذکور در ماده ۷ که تا تاریخ تصویب این قانون بدون تهیه طرح یا تنظیم قرارداد به وسیله اشخاص احیاء شده و مورد بهره برداری است در صورت تأیید.

کمیسیون مقرر در ماده ۱۲ و با رعایت مواد ۱۴ و ۱۵ به احیاء کنندگان واگذار خواهد شد. در صورتی که ظرف ۳ ماه از تاریخ اعلام اداره کشاورزی متصرفان این اراضی برای انتقال یا انعقاد قرارداد اجاره حاضر نشوند طبق ماده ۱۶ نسبت به آنها اقدام خواهد شد.

تبصره - در مورد اعیان و مستحدثات واقع در اراضی جنگلی تاریخی ۴۸/۱/۲۰ مذکور در قانون ملی شدن جنگلها و منابع طبیعی ملاک عمل خواهد بود.

ماده ۲۲ - در مورد طرحهای مربوط به اراضی دولتی (اعم از بایر و موات و مراتع) که تا تاریخ تصویب این قانون منتهی به تنظیم قرارداد با اشخاص حقیقی و یا حقوقی شده باشد بر اساس قوانین و آیین نامه های زمان تنظیم قرارداد اقدام خواهد شد مگر آن که طرفین قرارداد با توافق وضع خود را با این قانون و آیین نامه های مربوط به آن تطبیق دهند.

تبصره ۱ - در مورد طرحهایی که در اجرای مقررات و قوانین قبلی مقرر بوده است در روی اراضی جنگلی یا جنگلهای مخروطی و مراتع و مانند آنها اجراء شود چنانچه تا تاریخ تصویب این قانون به طور کامل و برابر مفاد قرارداد به مرحله اجرا در نیامده باشد قرارداد منعقد منسوخ تلقی و این گونه اراضی به دولت مسترد خواهد شد.

تبصره ۲ - کسانی که با استفاده از روابط مقامات رژیم سابق این اراضی را تصرف کرده اند مشمول حکم ماده ۲۲ نمی شوند تشخیص این امر با آیین نامه موضوع ماده ۱۹ است.

ماده ۲۳ - ادارات ثبت مکلفند در مورد تفکیک اراضی موضوع این قانون و مستثنیات قانونی و اراضی که در نتیجه اجرای مقررات اصلاحات ارضی در سهم اشخاص قرار گرفته است نقشه‌های تهیه شده به وسیله وزارت کشاورزی و عمران روستایی را ملاک عمل قرار دهند.

ماده ۲۴ - کلیه وجوه حاصله از اجرای این قانون در هر مورد اعم از مال الاجاره و بهای اراضی طبق دستورالعمل وزارت کشاورزی و عمران روستایی در حساب خزانه جمع‌آوری می‌گردد و با نظر شورای هر استان به مصارف عمومی لازم در همان استان خواهد رسید.

ماده ۲۵ - قوانین و آیین‌نامه‌ها و مقرراتی که با این قانون مغایر یا مانع از اجرای آن است از این تاریخ ملغی است.

ماده ۲۶ - این قانون در ۲۶ ماده و ۱۰ تبصره در تاریخ ۲۵/۶/۵۸ به تصویب رسید.

منبع: مرکز پژوهش‌های مجلس شورای اسلامی، اداره قوانین و مقررات

<https://rc.majlis.ir/fa/law/show/۹۸۲۴۳>

جدول تصمیم بر نامه ملی محرومیت زدایی		
آثار تصمیمات:	تصمیمات پیشنهادی:	دسته بندی تصمیمات:
خارج شدن زمین رایگان از انحصار سرمایه داران و اختصاص به عموم مردم	در اختیار قرار دادن زمین رایگان برای تولیدکنندگان	افزایش نقش مردم در تولید
جلوگیری از هدر رفت آب	مدیریت آب بشکل غیرمتمرکز	
پیشگیری از حملات بیوتروریسمی		
جلوگیری از پدیده زشت آبفروشی		
کاهش قیمت میوه در سطح جامعه	برتری دادن به مشاغل باغی	
هدف نهایی: آرام کردن جامعه		
کاهش تعداد باغات به معنای افزایش بیماری ها در جامعه		
کاهش هزینه های خانوار و افزایش کیفیت خانواده ها	احیای نهاد خانواده	
زمین رایگان منجر به کاهش دوسوم هزینه خانه		
کاهش هزینه های خانوار	تامین بخشی از نیازهای خانوار در حیاط خانه	ساخت دارواسعه
زباله های تر، غذای حیوانات خانگی و درختان	کاهش زباله های شهری در خانه های حیاط دار	
سیستم تولید زباله غیرمتمرکز		
حیاط خانه محل بازی و تربیت کودکان	ارتقاء امر تربیت در خانه	
شکسته شدن قیمت کالا و خدمات	کاهش هزینه های توزیع کالا	ساخت بازار موقت یا بازار وقفی
محرومیت زدایی از فقرا و کاهش هزینه های زائری و مجاورین	ایجاد بازار دست فروش ها در حرم های مطهر اهل بیت	
مشارکت همه مردم در سیستم توزیع	صفر کردن هزینه های بازار	
وقتی دست در تجارت زیاد شد، قیمت ها کاهش پیدا می کند	قرار دادن شغل دوم در تجارت	

### مسیرهای ارتباطی:

پایگاه اطلاع رسانی نقشه راه [nro-di.blog.ir](http://nro-di.blog.ir)

کانال «الگو» در پیام رسان ایتا @Olgou4